

Berkovits & Káldhavas

SZUBOTICA
MAJ IOVIN TRG 8Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Berkovits & Káldhavas 6-10. 8-53

NAPILÓ

Előfizetés és befizetés

egy évre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. SZEPTEMBER 28.

264. SZAM

SZOMBAT

Az új osztrák kormány bemutatkozott a parlamentben

Schober kancellár nyilatkozatában védelmére kelt a Heimwehrnek — A kormányprogram bejelenti az alkotmánymódosítást, a terrorellenes törvényt, az esküdtbiráskodás és a sajtójog reformját — A szövetségi elnököt fel fogják ruházni azzal a joggal, hogy kormányt nevezzen ki, feloszlassa a nemzeti tanácsot és szükségrendeleteket bocsáthasson ki — Az osztrák lapok szerint Ausztria történelmének új korszaka kezdődik

A szociáldemokraták tüntetésre készülnek az új rezsim ellen

Bécsből jelentik: A legnagyobb várakozás és feszült érdeklődés előzte meg a nemzeti tanács péntek délelőtti ülését, amelyen

az új Schober-kormány előterjesztette programját.

A parlament épülete előtt szokatlanul nagy tömeg verődött össze és mindenki látni kívánta az ülésre érkező Schober kancellárt, akit Ausztria megmentőjének ünnepeleik. Amikor Schober autója előrohogott a tömeg kitörő ujjongással fogadta a kancellárt. A parlamentben is sokkal nagyobb volt az élénkség, mint más kormánybemutatók alkalmával. Érdekes képet nyújtott a teljesen zsúfolt ülésterem, amelynek több pontján és a padozatokon is fényképezőgépek voltak felállítva, ami nagy újság Ausztriában, mert a bécsi parlamentben még schames engedték meg a fényképezést. A diplomaták pánolya is teljesen zsúfolva volt és szinte kivétel nélkül megjelentek a diplomáciai kar tagjai, köztük a jugoszláv követ is. Teljesen megtelt a sajtópáholy is.

Már régen elmúlt az ülés megnyitására kitézött tízenegy óra, de a miniszterek még nem mutatkoztak. Ekkor híre terjedt, hogy Schober a kormány tagjaival minisztertanácsot tart és a többségi pártok vezéréivel tárgyal és ezért késik az ülés megnyitása. Több, mint másfél órán át tartott ez a tanácskozás, aminek az a magyarázata, hogy

a kormányprogram még csak nagy vonásokban volt papírra vetve.

A miniszterek és a többségi pártok vezérei megtették rá megjegyzéseiket, a nyilatkozaton sokféle módosítást eszközöltek és azt még meg is kellett szövegezni, úgyhogy már egy óra volt, amikor megjelent az elnöki emelvényen Gürtler elnök. Utána bevonultak a kormány tagjai élükön Schober kancellárral, akit a többségi pártok meleg üdvözléssel fogadtak.

Az elnöki bejelentések után Gürtler elnök átadta a szót Schober kancellárnak. Schober előljáróban az egész kormány nevében köszönetet mondott megválasztásáért, majd a következőképpen folytatta:

— 1921 június 22-ikén, amikor első ízben volt szerencsém erről a helyről szólani, azt mondtam, hogy a kormány a fenyegető szükség napjaiban született meg

és sajnos, most amikor ugyanezen a helyen állok csak akkori szavaimat ismételhetem. A mai kormány se találja magát szemközt könnyű feladatokkal és egyszerű helyzettel.

A politikai helyzet az utóbbi hónapokban rendkívül kiélezedett és a nép széles rétegéből hallatszott a hívás és kívánság, hogy gyökeresen át kell alakítani az alkotmányt és a közigazgatást.

Nem zárkozhatom el, mert nem szabad elzárkóznom, annak a ténynek az igazsága elől, hogy egy erős néppártot kívánja ezt és

egy demokratikus államban nem szabad egy ilyen mozgalmat figyelmen kívül hagyni a kormányának,

még ha a mozgalom vezetői nem is tartoznak a kormányhoz.

— Nyíltan akarok beszélni erről a helyről a Heimwehr mozgalomról — folytatta Schober kancellár. — Ennek a mozgalomnak az eredete az 1927 júliusi eseményekben keresendő. Kifogástalan férfiak, a nép minden rétegéből a Heimwehr mellé álltak.

Különböző kérdések elintézése annyira nem kielégítő tempóban történt, hogy egyre hangosabb és követelőzőbb lett a sürgetés reformok után. Ezt a mozgalmat puccsnak, sőt polgárháborúnak nevezni jogosultlan

és ez vezetett oda, hogy a külföldön egész hamis kép alakult ki a Heimwehr mozgalomról. Szembe kell szállnom azzal a külföldön elterjedt feltevéssel, hogy ennek a mozgalomnak a célja erőszakos felforgatás előkészítése volt.

A mi feladatunk lesz megelégedő érintkezést fenntartani a Heimwehrrel, hogy kövelelések, amennyiben azok jogosultak, törvényes úton menjenek teljesedésbe.

Olyan hangok hallatszottak és olyan kétségek merültek fel, mintha ebben az országban veszedelemben forogna a nyugalom és a repd. Ki kell jelentenem, hogy

az államhatalom ereje elegendő nagy és teljesen megbízható, tehát a kormány minden tekintetben ura a helyzetnek.

Schober kancellár ezután felsorolta az új kormány által tervbe vett reformokat. Bejelentette, hogy törvényjavaslatot fog előterjeszteni, amely feljogosítja a köztársaság elnökét, hogy kormányt nevezzen ki és a kormányt felmenthesse, valamint a nemzeti tanácsot feloszlatthassa. A szövetségi elnök lesz a szövetségi hadsereg főparancsnoka és szükség van arra, hogy a szövetségi elnök különösen sürgős esetekben szükségrendeleteket bocsáthasson ki,

ha különösen hátrány vagy kár érhetné az országot. Bejelentette a kancellár, hogy a kormány legközelebb javaslatot fog benyújtani mindazoknak az ügyeknek a szabályozására, amelyeket általában rendőrkérdésnek szoktak nevezni és ebben a törvényben jogot fognak kapni a végrehajtó hatalom részesei, hogy bármikor rendelkezhessenek az állami rendőrség felett.

Schober kancellár csak röviden érintette, hogy az érdekképviseleteknek befolyást kell juttatni a törvényhozásban, majd bejelentette, hogy a választójogi reformról a kormány törvényjavaslatot készül benyújtani, ezenkívül megreformálja az esküdtzéki törvényt, a sajtójogot és benyújtja a terrorellenes törvényt.

A kormányprogram utolsó részében Schober kancellár a külpolitikát tárgyalta. Erről azt mondta, hogy alapvető változásokról nincsen szó.

Ausztria külpolitikája azon az alapon nyugszik, hogy minden országgal, de különösen a szomszéd államokkal a lehető legjobb baráti viszonyban kíván élni.

Ausztria tiszteletben tartja a semlegességet és politikája senki ellen nem irányul. Az osztrák nép természete mindig békés és irtózik a háborútól.

Az új kormány politikája hozzásimul a német birodaloméhoz, amely iránt jóban és rosszban testvériséget érez.

Schober kancellár azzal végezte beszédét, hogy kabinetje a munka és a tettek kormánya, az egész nép javára kíván dolgozni és kéri a törvényhozás támogatását.

A programnyilatkozatnak nagy hatása volt. A kormánytámogató többségi pártok padjából sűrűn hangzott fel a tetszés és gyakran szakította meg a

beszédet a taps. A szociáldemokraták nyugodtan viselkedtek és egyetlenegyszer sem hallatszott padsoaikból közbeszólás.

A kormányprogram felett nyomban megindult a vita és az első szónok Danneberg szociáldemokrata képviselő volt.

Danneberg dr. kifogásolta, hogy a kormánynyilatkozat nem tett hitvallást a köztársaság mellett, egy szóval sem emlékszik meg a munkásmozgalomról és a munkásság emiatt bizalmatlansággal fogadja Schober kormányát.

A keresztényszocialisták nevében Kunsák dr. azt követelte, hogy a kormány biztosítsa a teljes munkaszabadságot, amelyet erősen veszélyeztet a szociáldemokrata szakszervezeti kényszer.

Nottava, a nagynémet párt szónoka azt hangoztatta, hogy a legutóbbi válság csupán tünete volt az általános parlamenti válságnak, amely minden demokráta államban megnyilvánul. Örömeinek ad kifejezést afelett, hogy az alkotmánymódosítást végrehajtják.

A kormánynyilatkozat vitája ezzel véget ért és áttértek a napirendre.

A polgári sajtó ujjong, a szociáldemokraták bizalmatlanok az új kormány iránt

Az összes polgári lapok nagy megelégedéssel regisztrálják azt a gyorsaságot, amellyel a kormányválság megoldást nyert. A keresztényszocialista Reichspost azt írja, hogy

az új kormány gyors összeállításában az új vezér határozottsága, tettekkészsége és felelősségtudata nyilvánul meg.

A lap szerint ez a kormány, amelynek tagjai ilyen nagyszülő emberek, nagy feladatokra van hivatva.

A Neue Freie Presse az új kabinetet a bizalom kormányának mondja. Schober miniszteriuma a törvényesség kormánya, élő tagadása annak az állításnak — írja a lap — hogy az osztrák politikai kihalásra van ítélve.

A csütörtöki nappal az osztrák történelem új és legfontosabb fejezete kezdődik.

A szociáldemokrata Arbeiterzeitung Vaugoin hadügyminiszter alkancellári megbízatását jellemzőnek tartja.

A kancellár a rendőrfőnök, az alkancellár pedig a hadügyminiszter

— írja a lap — az élen tehát a végrehajtó hatalom urai állanak. Ezzel nyilvánvalóan azt akarják demonstrálni, hogy

az állam ütésre készen tartja egész hatalmi apparátusát. Ennek a kormánynak az egész összetétele elég nekünk ahhoz, hogy a legnagyobb bizalmatlansággal nézzünk működése elé.

Az új kormány összetételé fkozott éberségre és harci készségre int bennünket.

A Heimwehr-szervezet sajtóosztálya közleményt adott ki, amely szerint

a kancellár felajánlott egy miniszteri tárcát a Heimwehr számára.

de ezidőszent a Heimwehr vezetősége huzódzik még attól, hogy belépjen a kormányba. Hír szerint Schober kancellár Rintelen stájerországi tartományfőnöknek ajánlotta fel a közoktatásiügyi tárcát.

A szociáldemokraták a tilalom ellenére is fel akarnak vonulni Bécsben

A szociáldemokrata párt, amely csütörtökön úgy határozott, hogy szeptember 29-ikére, vasárnapra tervezett felvonulását nem tartja meg, most új felvonulást tervez.

A szociáldemokrata párt pénteken engedélyt kért arra, hogy szombaton, szeptember 28-ikán felvonulhasson Bécsben. Schober kancellár nem adta meg az engedélyt a felvonulásra, de a szociáldemokraták elhatározták, hogy a tilalom ellenére mégis megtartják a felvonulást.

Bécsben remélik, hogy a szociáldemokraták az utolsó pillanatban jobb belátásra jutnak és lemondanak a felvonulás tervéről.

A jegyző és a gyilkos

Tárgyalások a becskeréki törvényszéken

Becskeréről jelentik: Élénk és változatos napja volt csütörtökön a becskeréki törvényszék Bunics-tanácsának. Érdekes, komoly és mulatságos bűnesetek sorakoztak egymásután az egész délelőtti folyamán.

A legérdekesebb volt talán mindközött **Veszelinovics** volt surjai, jelenleg szárcsai községi jegyző büntigye. Veszelinovics községi jegyző hivatalos hatalommal való visszaélés vádjá miatt állt a bíróság előtt, amit azzal követett el, hogy egy letartóztatott gyilkost megpofozott.

A jegyző ellen **Milanov** Zsarkó tette a feljelentést, aki a tárgyaláson nem jelenhetett meg, mert a mitrovicai fegyházban ül, ahol most tölti ki tízévi fegyházbüntetését, amit szándékos emberölés büntetése miatt róttak rá. Feljelentésében, amit a fogházban tett meg, előadta, hogy mikor a gyilkosság miatt elfogták és bevitték a község házára, Veszelinovics jegyző rákiáltott, hogy vegye le a kalapját és vegye ki a cigarettát a szájából, ha ő előtte áll, azzal többször egymásután arculütötte.

A vádlott az elnök kérdésére a következőket adta elő:

— Milanovot a csendőrök letartóztatták és behozták a község házra. A fején kalap volt és a szájában cigarettát, mikor belépett.

— Vedd le a kalapot és vedd ki a szádból a cigarettát — mondtam neki.

— Nem veszem — felelte a gyilkos — mire én, aki már a gyilkosság miatt fel voltam igazgatva, szájon ütöttem, hogy kiverjem a szájából a cigarettát. De csak egyetlenegyszer ütöttem meg. Ezt az egy ütéstem nem tagadom.

Tanukat nem hallgatott ki a bíróság, mert a fegyházban ülő panaszoson kívül senki sem volt jelen az esetben. Dr. **Perkovics** József államügyész rövid vádbeszéde után a bíróság bűnösnek mondta Veszelinovics Szevetiszláv jegyzőt hivatalos hatalommal való visszaélésben és az enyhítő szakasz alkalmazásával kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

Hatóság elleni erőszak

A hivatalos hatalommal való visszaélés után annak éppen ellenkezője: hatóság elleni erőszak következett. **Mihajlov** Alekszandar és fivére, **Brankó** voltak a vádlottak, akik a tanuk vallomása szerint 1926 július 7-én kimentek a munkásokkal a közös földre osztozkodni a széna fölött. A munkások azonban összekülönböztek a mezőőrökkel, akik erre elkobozták a náluk levő pokrócot. A két Mihajlov-testvér, látva munkások esetét, odamentek az örökhöz és az egyikkel gorbombáskodtak, a másikkal, Stein Péter hetvenéves mezőőrtől pedig erőszakkal elvették a pokrócokat. Ekkor Stein Péter revolvert rántott elő, de a két fivér rárohant, lefogta és kicsavarta kezéből a revolvert, sőt elvették tőle a botját is. A két markos legény az öreg mezőőrt a saját botjával véresre verte. De meg ez se volt nekik elég, az egyik az ásóval hatalmas ütést mért az öregember fejére, amit a mezőőr a karjával védett ki és az ütéstől eltört a karja és örökre nyomorék maradt.

A vádlottak azzal védekeztek, hogy önvédelemből cselekedtek, mert Stein Péter revolverrel le akarta löni őket. A bíróság hatóság elleni erőszak és súlyos testi sértés büntetésében mondta ki bűnösnek a két testvért és ezért Mihajlov Alekszandart nyolchavi börtönrre, Mihajlov Rajkót pedig, aki a tett elkövetésekor még kiskorú volt, háromhavi fogházra ítélte.

Felbontotta a plafont egy kiló lisztért

Kedélyes módon végrehajtott lopás miatt állt a bíróság előtt **Lakatos** Nándor becskeréki cigányzenész. Az volt a vád ellene, hogy lakásadónője padlásáról lisztet és kukoricát lopott.

— Beismerem, hogy loptam, tekintetes törvényszék, de muszáj volt. Éhes voltam, nem volt keresetem. Felmentem a padlásra és loptam egy kiló lisztet. A testvérem tészát gyurt belőle és megettük.

— És kukoricát is loptál? — mondja Bunics elnök.

— Igen, kilenc csövet.

— Hát az minek kellett neked?

— Volt egy kis malacom, olyan sovány volt szegény, mint a kis ujjam, mert nem tudtam etetni. Hát, anjkor a lisztet loptam, láttam a padlásan kukoricát is, hát vittem egy kicsit a szegény malacnak.

Az elnöknek arra a kérdésre, hogy jutott föl a padlásra, a vádlott így válaszolt:

— Alacsony volt a szoba, felálltam az asztalra és elértem a plafont. Erre a plafont kilyukasztottam, a lyukat addig szélesítettem, míg átfértem rajta és azon át bemásztam a padlásra.

Egy kiló lisztért és kilenc cső kukoricáért kifurta a szoba plafonját és úgy ment a padlásra. Ilyen bűncselekmény még nem fordult elő a kriminológiában. Tekintve, hogy a vádlott a tett elkövetésekor csak tizenöt éves volt, a bíróság ezuttal csak dorgálásra ítélte.

Pénzhamisítás, beteg feleség, eladott tehének

Terzin Miroljub mészárosmester következett ezután, Sikasztással vádolták, amit azáltal követett el,

hogy a végrehajtó által adósságok fejében bíról ítélet alapján lefoglalt három tehenet eladta.

— Volt-e már büntetve? — kérdezte az elnök.

— Igen, pénzhamisításért, három hónapra. Pedig én nem is vettem részt a hamisításban, ellenkezőleg én veztettem nyomra a rendőrséget.

— És mégis magát itélték el?

— Igen, képzeljék el, de csak hetvenöt napot ültem, aztán amnesztiát kaptam.

Szenta város negyedmillió perében új ítéletet hozott a felebbviteli bíróság

A semmitőszék helyt adott a felperes gabonakereskedő cég felülvizsgálati kérelmének

Érdekes ügyben döntött a napokban a noviszadi semmitőszék.

Még 1919-ben történt, hogy a közlélmézési minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a törvényhatóságoknak elsősorban szabad vásárlás útján, ha pedig ez nem sikerül, rekvirálás útján annyi búzát és kukoricát kell szereznük, amennyi az ellátatlanok meghatározott fejkvótájára szükséges. A minisztérium rendelet kimondta, hogy községektől, kereskedőktől és tiz holdat meg nem haladó birtokok tulajdonosaitól tilos a rekvirálás.

A rendelet alapján Szenta város elrekvirált **Rudics** János szentai földbirtokostól nyolc vagon búzát, amelyet a **Löwy és Beer** csantaviri gabonakereskedő cég már megvásárolt. A város **Rudics** János, valamint a **Löwy és Beer** cég tiltakozása és írásbeli panaszára ellenére **rendőri karhatalommal elvitték a nyolc vagon búzát és a mázsánkénti százhusz korona vételárat bíról letétbe helyezte.** Abban az időben ezerkétszáz-ezerháromszáz korona volt egy mázsa buza ára.

Dr. **Tordai** Izso szubotical ügyvéd, a **Löwy és Beer** cég képviselőjében negyedmillió dinár erejéig kártérítési pert indított Szenta város ellen. A községi törvény értelmében a fél kártérítési igényt támaszthat a kárt okozó hivatalnok ellen, ha ez törvényellenesen jár el és a kár összegét minden előzetes köz-

A mostani vádra nézve kijelentette, hogy tényleg eladta a teheneket, amelyek le voltak foglalva, de nem tehetett másként, mert a felesége akkor súlyos beteg volt és nem tudta volna másképp gyógykezeltetni. Kérte, vegyék figyelembe, hogy az adósságát később kifizette és hogy a felesége akkori betegsége belehalt.

A bíróság dr. **Juliusz** Armin hatályos védőbeszéde után kétheti fogházra ítélte a mészáros, aki felebezett.

igazgatási eljárás nélkül a bíróság állapítja meg. Ha nem lehet megállapítani, hogy ki vett részt a károsító határozat meghozatalában, akkor a fél közvetlenül a község ellen indíthatja meg keresetét. Dr. **Tordai** Izso ezen az alapon nyújtotta be a keresetét Szenta város ellen és az első foku bíróság a keresetnek helyt is adott. A felebbviteli bíróság azonban a keresetet elutasította azzal az indoklással, hogy előzőleg a közigazgatási hatóságnak kell megállapítania, vajjon a határozat törvényesellenes volt-e és csak ennek megállapítása után fordulhat a fél a tisztviselő, illetve a város ellen.

A felebbviteli bíróság ítélete ellen dr. **Tordai** Izso a semmitőszékhez fordult felülvizsgálati kérelemmel, azt vitatva, hogy az a jogszabály, amelyre a felebbviteli bíróság hivatkozik, csak az államtanács és közigazgatási bíróságról szóló 1923-iki törvényben van kimondva, míg a rekvirálás idején érvényben volt magyar községi törvény az ilyen kártérítési kereseteket közvetlenül a bírósághoz utalja. A semmitőszék dr. **Tordai** Izso jogi álláspontját fogadta el, a felebbviteli bíróság ítéletét feloldotta és a **felebbviteli bíróságot új ítélethozatalra utasította.**

Szenta város, amely néhány százezer dinár erejéig van a perben érdekelve, természetesen élénk érdeklődéssel tekint a felebbviteli bíróság új ítélete elé.

Megfulladt az égő szobában egy szubotical napszámos

A keresztelői ünnepség után ittasan lefeküdt, cigarettára gyujtott, később elaludt és a cigarettá para-zásától tüze fogott az ágyanemű

Halálosvégül szerencsétlenség történt csütörtökön a késő esti órákban Szubotícán a SzAND sporttelepe mögött levő **Reinitz-falu** Kozsarszka-ucca 18. számú házában. **Müller Péter ötvenhétéves napszámos égő cigarettával a szájában elaludt, a cigarettá az ágyaneműre esett, meggyujtotta és a szerencsétlen ember a füstben megfulladt.**

Müller Péter csütörtökön résztvett a Kozsarszka-ucca 19. számú házában lakó lánya, **Kovács** István né gyermekének keresztelőjén. A napszámos meglehetősen ittas állapotban delután négy óra tájban ment el unokája keresztelőjére és néhány pohár bort ivott, majd hazatért és nem sokára lefeküdt. Ebben az időtájtiban csak Müller felesége tartózkodott odahaza, aki ismerősével a szomszédos szobában beszélgetett. A szerencsétlenség az uccára nyíló hálószobában történt, amelyet egy kis konyha választ el attól a szobától, ahol Müller felesége tartózkodott. Müller mellettt lefeküdt, csak a kabátját vette le és úgy dőlt az ágyra. Valószínű, hogy a napszámos később, miután az első kábultól felébredt, cigarettára gyujtott, majd ismét elnyomta a mámoros álmot. A kezében otmaradt az égő cigarettá, amely ráesett a takaróra. Az alvó, ittasságtól kábult ember nem vette észre a veszélyt, a szobába pedig senki sem nyitott be, mert máskor is megtörtént, hogy Müller ittasan jött haza és ilyenkor mindjárt lefeküdt, hogy kialudja mámorát. Beesteledett, de Müller még mindig nem jött elő a szobából. Felesége nem akarta háborgatni és nyolc óra után, anélkül, hogy egész idő alatt egyetlen egyszer is benyitott volna az uccai szobába, lefeküdt aludni.

Kilenc óra tájban tért haza a munkából Müller fia, **Mátyás**, aki a konyhába lépve gyanus füstöt érzelt. Felkeltette a jobbra nyíló szobában alvó anyját és megkérdezte tőle, mitől van ez a füst.

— Nem tudom — felelte Müllerné — a sporhetban ma nem égett tűz. Még akkor se gondoltam arra, hogy Müller szobájából tör elő a füst, csak percek múltán, miután a füst forrását nem találták meg, jutott eszébe Müllernének, hogy hátha az uccai szobából jön a füst. — Nézz csak be — szolt oda fiának — tán csak nem történt valami apáddal?

Müller Mátyás kinyitotta az ajtót, de megdöbbenve hátrált vissza, mert a koromsötét szobából sűrű, fojtó füst tördült ki, amelybe az égő hus horzalmos szaga keveredett. Azonnal gyertyát gyujtottak és Müller Má-

tyás behatolt a szobába. Pár lépést tett befelé, de a fojtó füsttől rosszul lett és kénytelen volt visszafordulni. Ekkor kívülről bevették az udvarra nyíló ablak üvegtábláit, hogy léghuzatot csináljanak. Mikor a füst valamennyire szétoszlott, bementek a szobába és az ágyon kintől eltorzult arccal találták Müller Pétert, akit azonnal kivitték a levegőre és élesztgetni próbáltak. Az élesztgetési kísérletnek nem jártak eredménytel, mire értesítették a rendőrséget. **Cankovics** Miodrág rendőrkapitány dr. **Csovics** József városi tisztiorvossal együtt azonnal kiment a helyszínre, ahová megérkeztek a mentők is.

Dr. **Csovics** József megvizsgálta Müllert és megállapította, hogy már halott. A halált a rendőrorvosi vizsgálat szerint fulladás idézte elő. A holttesten nem voltak nagyobbnál égési sebek, csupán a kezefején és alsó karján perzselődött meg a bőr, ami magában véve nem volt életveszélyes. A fojtó sűrű füst azonban, amely az ágyanemű lassu láng nélkülű égése folytán keletkezett, megölte a mélyen alvó, kábult embert.

Az ágy, amelyben Müller feködt, közvetlenül az ablak mellett állt. A szoba nem nagy és hamar megtelt füsttel. A szerencsétlenség a rendőri bizottság véleménye szerint is csak úgy következhetett be, hogy Müller cigarettára gyujtott, majd elaludt, a cigarettá kiesett a kezéből és meggyujtotta a takarót, amely azonban nem kapott lángra, hanem füstölögve parázstól és a fokozatosan fejlődő és egyre sűrűbbé váló füst álmában fojtotta meg Müllert. Ezt fának abból az állításából következtetik, hogy apját az ágyban nyugodtan feködtő helyzetben találta. Müller a lángok fájdalom érintésére talán felébredt volna, de a füst nem ébresztette fel és helyzetéből következtetve meg se próbált menekülni a szobából. A rendőri bizottság a jegyzőkönyv felvétele után a szerencsétlen Müller Péter holttestét a lakásban hagyta, miután megállapítást nyert, hogy véletlen szerencsétlenség esete forog fenn.

BÁCSMEGYEI
A NAPLÓ-ra
bármelyik naptól kezdve lehet elő-
fizetni s az előfizető részesül a
könyvkezdvényekben

Pavle herceg képviseli Öfelségét Splitben a Grgur püspök-émlékünnepélyen Szubotica város nevében Mandics Mijó könyvtárigazgató utazott el Splitbe

Az Avala jelenti Beogradból: Öfelsége Alekszandar király rendelete folytán Grgur knini püspök szoborleplezése alkalmával Öfelségét a királyt Öfensége Pavle herceg fogja képviselni.

Az emlékünnepélyrel kapcsolatban az Avala még a következő jelentést adta ki:

A horvát tengerpart minden városából nagy tömegek készülnek arra, hogy elmenjenek Grgur knini püspök szobrának leplezésére Splitbe, amely ünnepség e hó 29-ikén, vasárnap lesz. A Jadranska Plovība ötven százalékos engedményt ad az ünnepségre utazóknak, akiknek egész jegyet kell váltani és a jegy a visszautazásra is érvényes. A szusaki városi tanács kívánságára a Jadranska Plovība a Karagyorkye nevű luxus személyszállító hajót ingyen rendelkezésre

bocsátotta azoknak az előkelő személyiségeknek, akik az ünnepség alkalmával Splitben a szállodákban vagy magánlakásokban nem kapnának lakást. Ha valaki fizet az éjszakai szállásért a hajón, azt az összeget a spliti szegények javára fogják fordítani.

A szubotical városi tanács — mint már jelentettük — szintén elhatározta, hogy képviselteti magát az ünnepségen. Eredetileg Vukics Ferenc főjegyzőt küldték ki Splitbe, a városi tanács azonban utólag úgy határozott, hogy a főjegyző helyett Mandics Mijó, a városi könyvtár és muzeum igazgatója fogja képviselni Szubotica várost és a város nevében koszorút helyez a szobor talpzatára. Mandics Mijó könyvtárigazgató már el is utazott Splitbe, hogy résztvegyen az emlékünnepélyen.

A szovjetkormány békés politikát akar folytatni Kinával szemben

Rykov nem bizik Dvoglevszki londoni tárgyalásainak eredményében

Moszkvából jelentik: A szovjetkormány hivatalosan közreadta Rykov beszédét, amelyet a szovjetek utolsó moszkvai ülésén mondott. Rykov arról beszélt, hogy mindenfelől kérdésekkel ostromolják, miért nem lép fel a szovjetkormány Kína ellen fegyveres erővel. Ha ezt tette volna — szokták mondani — akkor már rég vége volna a konfliktusnak és Oroszország érvényesíthette volna jogait a keletkínai vasutakon.

A szovjetkormány azonban nincsenek imperialisztikus céljai és noha távolkeleti igényei jogosak, nem akarja követelését fegyverrel érvényre juttatni. A szovjetkormány Kína

irányában továbbra is békés politikát akar követni.

Az orosz-angol diplomáciai tárgyalásokról azt mondta Rykov, hogy egyelőre nem lehet tudni, hogy Dvoglevszki londoni fáradozásainak sikerük lesz-e. Az angol munkáspárt politikája Szovjetország irányában egészen érthetetlen.

Egyfelől tárgyalni kíván a diplomáciai kapcsolatok megújításáról — mondotta Rykov — másrészt örökösen azon aggódik, hogy ezzel a parlamentben gyengíteni fogja pozícióját.

Harminc évi kényszermunkára ítélték Mussolini volt sajtófőnökét

Az ítélet szerint Cesare Rossi polgárháborúra uszított és külföldön Olaszország államrendjének felborítására törekedett

Rómából jelentik: Nemcsak az olasz közvélemény, hanem az egész világ érdeklődése mellett tárgyalta a rendkívüli államvédelmi törvényszék Cesare Rossinak, Mussolini volt sajtófőnökének a bűnpörét. Rossi tudvaleg a Mateotti-ügy leleplezése után Franciaországba menekült és ott több könyvben és röpiratban azzal vádolta meg Mussolinit, hogy előzetes tudomása volt a Mateotti-gyilkosságról. Később Rossit fasiszta agent provocateurök hazacsalták Olaszországba, ahol letartóztatták és perbe fogták.

Az államvédelmi törvényszék két napos tárgyalás

után pénteken hirdette ki ítéletét.

Az államvédelmi törvényszék harminczévi kényszermunkára ítélte Cesare Rossit.

A bíróság az ítélet indokolásában megállapítja, hogy a tárgyalás anyaga alapján

a bíróság bizonyítottan vette, hogy Mussolini volt sajtófőnöke polgárháborúra uszított és külföldön Olaszország államrendjének felborítására törekedett.

A súlyos ítélet óriási feltűnést keltett egész Olaszországban.

Primo de Rivera tárgyalásai legnagyobb politikai ellentétével

Tudott-e a spanyol király előre az 1923-as államcsinyről?

Madridból jelentik: A La Nacion közli Primo de Rivera tábornok nyilatkozatát arról a tárgyalásról, amelyet San Sebastianban folytatott gróf Romanonezzal Pevez Caballero volt külügyminiszter leányának esküvője alkalmából.

Ezek a tárgyalások különböző kommentárookra és magyarázatokra adtak alkalmat a sajtóban.

Primo de Rivera nyilatkozatában megállapítja, hogy gróf Romanonezzal folytatott beszélgetése során alkalmát volt helyesbíteni azt a tényeknek nem megfelelő felfogást, amely szerint a szeptember 13-iki államcsinyről a király is tudott.

A király nemcsak hogy nem volt tájékoztatva az eseményekről, hanem mindig helytelenítette az ilyen eljárásokat, még azokkal való megbeszélése során is, akik később arra voltak hivatva, hogy az államcsiny szerzői legyenek.

— Tény az — mondja Primo de Rivera — hogy később szentesítette a király az államcsinyt, de fel kell vetnem a kérdést, vajon mit vártak azok, akik hatalmon voltak és sem megakadályozni, sem

elfojtani nem tudták a mozgalmat? Arra vártak, hogy a király rendezzen mindent? A királynak bőségesen nyílt alkalmát a mozgalom egyöntetű nemzeti jellegéről meggyőződni és az uralkodó nem is fejthetett ki személyes ellenállást az 1923. szeptemberi mozgalommal szemben.

A beszélgetés során a Sanchez Guerra volt miniszterelnök elleni per is szóba került és Romanonez aziránt érdeklődött, vajon mi az oka a Sanchez Guerra elleni eljárás késedelmességének.

Primo de Rivera megállapította, hogy úgy a kormány, mint a hadügyminiszter napról-napra sürgeti az eljárás gyorsítását, azonban mindezekig törvényes jellegű áthidalhatatlan nehézségekbe ütköztek. A kormányt egyébként Sanchez Guerra ügyének vizsgálatában nem vezeti a gyűlölet és előítélet szelleme és a kormány őszintén örülne, ha azt hallaná, hogy Sanchez Guerrara a bíróság a legkisebb büntetést mérte ki, bár a kormány mindenképpen respektálni óhajtja a bíróságok függetlenségét.

Santiago Alba ügye is szóba került a beszélgetés során és Romanonez azt kérdezte a miniszterelnöktől,

vajjon Santiago Alba visszatérhet-e Spanyolországba, továbbá, vajjon tragikus sorsra jutott volna-e Santiago, ha 1923-ban nem menekült volna külföldre.

Primo de Rivera ezzel kapcsolatosan határozottan hangsúlyozta, hogy

a kormány soha és senki ellen nem akar erőszakosan eljárni

és ha Santiago Alba vissza akar térni Spanyolországba, ez csupán saját elhatározásától függ, mert az elene indított pert távolléte miatt függesztették fel. Primo de Rivera ezzel kapcsolatosan a következőket jelentette ki:

— Véleményem csak kevésbé vagy egyáltalán nem változott meg az 1923 előtti politikát illetően, különösen ami az Alba-féle kormányra vonatkozott, amely politika százszorosan jogosulttá tenné a lázadás, tiltakozás és népakarat megnyilvánulásának azokat a jelenségeit, amelyek 1923-ban megnyilvánultak, hogy megmentsék a pusztulással fenyegetett spanyol társadalom létét.

Nyilatkozatának végén Primo de Rivera kijelenti, hogy

Romanonezzal folytatott beszélgetése csupán a fentemlített tárgyak körül forgott és semmiféle más témára nem tettek célzást

ebben a beszélgetésben, amely a legteljesebb kordialitás jegyében folyt le közöttük és egy olyan személyiség között, akinek eszméi nem egyezők ugyan a kormány és Primo de Rivera eszméivel, azonban akinek mindig a személyes barátság és a megbecsülés fizte.

Négy vagon buza helyett két láda krumpli

Hamisított fuvarlevéllel megkárosították a pancsevői Produktiva gabonacéget, de megkerült a pénz is és a tettes is

Becskeréről jelentik: Érdekes családi ügy foglalkoztatja a vrsaci rendőrséget. Egy furfangos földműves becsapta az egyik nagy pancsevői gabonacéget, de a véletlen következtében a csapot sikerült ártalmatlanná tenni és a kicsalt pénz nagyrésze is megkerült.

A Produktiva pancsevői gabonakereskedelmi cég vrsaci megbízottjánál, Holländer Bernatnál nemrég jelent meg Nasztics Milán vrsaci földműves és négy vagon búzát kínált eladásra. Holländer megállapodott Naszticssal és a négy vagon búzát negyvenkétezer dinárért megvette. Ugy állapodtak meg, hogy amint Nasztics feladta a búzát a vasuton, a fuvarlevélmásolat felmutatása ellenében rögtön felveheti Pancsevón az egész vételárát.

Naszticsnak azonban nem volt búzája. Ehelyett feladott a vrsaci vasútállomáson két ládat, az egyikben nyolc, a másikban kilenc kiló krumplival a pancsevői Produktiva cég címére. Mindegyiket külön fuvarlevéllel adta föl és a fuvarlevélmásolatokat otthon nagyon ügyesen meghamisította, úgyhogy mindegyik két-két vagon búzáról szólt. A hamisított fuvarlevélmásolatokkal aztán elutazott Pancsevóra és kérte a negyvenkétezer dinár kifizetését. A Produktivában nem vették észre a hamisítást és szó nélkül kifizették az összeget.

Két nappal később megérkezett Pancsevóra a két láda krumpli és amikor a küldeményről a vasut értesítette a céget, akkor jöttek rá a csalásra. A cég azonnal telefonált Vrsacra Holländer Bernatnak, akit utasítottak, hogy azonnal tegyen feljelentést a rendőrségen. Holländer meg is tette a feljelentést, de Naszticsot nem sikerült letartóztatni, mert nyomtalanul eltűnt.

Holländer elpanaszolta egyik ismerősének, hogy hogyan járt és közben megemlítette a szélhámós nevét is.

— Szóval ön Nasztics Milánt keresi? — kérdezte meglepődve az ismerőse. — Érdekes véletlen, hogy éppen ma bizott rám harmincezer dinárt, hogy utaljam át Temesvárra.

Holländer azonnal a rendőrségre sietett és kérte, hogy foglalják le a harmincezer dinárt. A rendőrség azonnal bünyügyi zárlat alá vette az összeget és így sikerült a véletlen segítséggel a kicsalt összeg tulnyomó részét megmenteni. Holländer ezután Pancsevóra akart utazni, hogy jelentést tegyen a szerencsés fordulatáról. A sajtóírók utközben elmondta a történeteket, mire a sajtóíró kijelentette, hogy Naszticsot ő vitte el Temesvárra.

Holländer azonnal megváltoztatta szándékát és Pancsevó helyett a rendőrségre hajtatott. A vrsaci rendőrség érintkezésbe lépett a temesvári rendőrséggel és a megadott személyleírás alapján sikerült Naszticsot letartóztatni. Megindult ellene a kiadatási eljárás.

A BACSMEGYEI NAPLÓRA

bármelyik raptárban lehet előfizetni az előzetes részletek a következő számban

Az amerikai flottaszakértők szoros érintkezést tartottak fenn Genfben a vesztegető Shearerrel

Egy amerikai újságíró súlyosan terhelő vallomást tett a szenátus vizsgálóbizottsága előtt

Newyorkból jelentik: A szenátus vizsgálóbizottsága előtt Washingtonban csütörtökön megjelent tanuként a Shearer-ügyben Pearson hírlapíró, aki

súlyos vádakot emelt az amerikai tengerészeti szakértők ellen, akik jelen voltak a genfi leszerelési konferencián, mint az amerikai kül-döntés tagjai.

Az 1927. évi leszerelési konferencia — mondotta vallomásában Pearson — mint ismeretes, kudarccal végződött és ehhez az amerikai szakértők sokban hozzájárultak.

A flottaszakértők és Shearer között valóság-gal egyetértés volt abban, hogy meg kell hű-

sítani a leszerelési konferenciát és közösen eszeltek ki mindenféle ürügyet ennek a célnak az elérése érdekében.

Shearer és az amerikai szakértők között rendszeres megbeszélések voltak és

Reeves amerikai ártogerenny, a flotta egyik vezető tagja volt az, aki ezeken a megbeszéléseken hangsúlyozta, hogy a konferenciának meg kell hiúsulnia.

Pearson vallomása szerint Shearer Genfben fényesen élt, a legdrágább szállodában lakott és értette a módját annak, hogy olyan híreket adjon az amerikai sajtónak, amelyek azután nem tévesztették el hatásukat.

Ujból életbeléptetik a csődönkívüli kényszeregyezségi eljárást

A készülő csődtörvény egységes csődtömeggondnoki tarifát ír elő

Az Avala jelenti Beogradból: Az igazságügyi minisztériumban a napokban befejezték az új csődtörvény, a csődönkívüli kényszeregyezségi törvény, valamint a két törvény életbeléptetését elrendelő törvény javaslatának kidolgozását. Mind a három törvényjavaslatot áttekintették már a legfelsőbb törvényhozó bizottsághoz.

A két törvény rendelkezései szerint az ország egész területén egységes alapelvek szerint fogják lefolytatni a csődeljárásokat, valamint a csődönkívüli kényszeregyezségi eljárást. A törvények kidolgozásánál az 1914. évi osztrák csődtörvényt vették alapul, amely ezideig Jugoszlávia területén csak Szlovéniában és Dalmáciában volt érvényben.

Az alapul szolgáló osztrák csődtörvény egyike a világ legjobb csődtörvényeinek, amely a legújabb jogszabásoknak megfelelő intézkedéseket tartalmaz és többek között az új csehszlovák csődtörvény megalakításánál is mintátul szolgált.

A készülő törvény egyik legfontosabb intézkedése, hogy a csődtömeggondnokok számára egységes díj-szabást léptet életbe és így a csődtömeggondnokok költségjegyzékét ezután nem esetenként, hanem a tarifa szerint bírálják el. Ezáltal véget vetnek az eddigi eljárásnak és a csődtömeggondnokok is arra fognak törekedni, hogy minél több bevételt érjenek el, ne a maguk számára, hanem a csődtömeg javára.

Ezután ismerteti a kommuniké a csődönkívüli kényszeregyezségi eljárást is, amely ellen egyes gazdasági körök szót emeltek, de amelynek életbeléptetésére ujból szükség van. A kényszeregyezségi eljárás ellen a hangulat azért volt éles a gazdasági körökben, mert az 1925-ig egy régi báni rendtartás értelmében volt érvényben, amely nem volt megfelelő. A csődönkívüli eljárást kilencven nap alatt le kell folytatni és abban az esetben, ha kilencven nap alatt nem jön létre meg egyezés, meg kell indítani a csődeljárást. Ezzel biztosítva van az eljárás gyorsasága. A követelések gyors végrehajtását is rendkívüli intézkedések biztosítják, amelyek a hitelezők számára elég védelmet nyújtanak azoknak a visszaélésekkel szemben, amelyek a csődönkívüli eljárásnál megtörténhetnek. Ezek az intézkedések hünyvádi szankciót nyernek.

Ugyancsak általános követelésre biztosítja az új csődtörvény a betétesek védelmét és kimondja, hogy a kisbetéteseket különös védelemben kell részesíteni. Azok a betétesek, akiknek betéteje tízezer dinárig terjed, elsőbbségi jogot élveznek és a csődönkívüli eljárás is különleges védelemben részesíti az ilyen betéteseket. A törvény kidolgozásánál figyelembe vették mindazokat a véleményeket, amelyek az egyes gazdasági testületek részéről elhangzottak.

Az új törvény a *Sluzbene Novine*-ben történt megjelenésétől számított hat hónap múlva lép életbe.

Milliósi sikkasztással vádolják a volt pancsevói közgyámot

Október 14-ikén tárgyalja a pancsevói törvényszék Radulovics Labud bűnperét

Pancsevőről jelentik: A pancsevói rendőrség a múlt év július 9-ikén letartóztatta Radulovics Labud városi közgyámot, aki ellen a feljelentések egész tömege érkezett a pancsevói polgármesterhez. Radulovics fényűző életet élt Pancsevón és letartóztatása annak idején nagy szenzációt keltett.

Az első feljelentést dr. Bartmann Simon után Zeng Dusan pancsevói szabómester tette meg. Zeng 1927. tavaszán meg akarta venni a kiskoru Stefanovics Száva és Zagorka tulajdonában lévő ingatlant. A kiskoruk gyámjával Zeng 280.000 dinár vételárban állapodott meg és ezután elmentek Radulovics közgyámhoz, hogy megszerezzék az árvaszék hozzájárulását. Zeng július 1-én Radulovicsnak vételár fedezetére átadott 50.000 dinár előleget, majd szeptemberben ujból 30.000 és novemberben ismét 20.000 dinárt. Az ügy másfél évnél tovább húzódott, amikor 1928. tavaszán az árvaszék megtagadta a hozzájárulását az üzlethez, mert keveselte a vételárat. Ekkor Zeng viszakövetelte Radulovicstól az előlegeket. Radulovics mindenféle kifogásokkal huzta-halasztotta a dolgot, végre is Zeng erőlyes sürgötés után a gyámpénztárhoz szóló utalványt adott Zengnek. Dr. Bartmann Simon ügyvéd, mint Zeng jogi képviselője, a pénzt fel akarta venni a gyámpénztárnál, de ott kijelentették, hogy Zeng által a közgyámnak lefizetett összegeket Radulovics nem fizette be a pénztárba. Dr. Bartmann erre jelentette az esetet Iszajlovics Vása polgármesternek. A polgármester felelősségre vonta Radulovics Labudot, aki hosszas tagadás után beismerte, hogy a pénzt megtartotta és azt kiadta kamatra. A polgár-

mester Radulovicsot, aki közben Zengnek 50.000 dinárt visszatartott, állásától felfüggesztette és elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot.

A hivatalátadás napján azonban Radulovics ellen ujból feljelentések érkeztek a polgármesterhez, aki ekkor személyesen megállapította, hogy nagy összegeket lefizettek Radulovicsnak, de ő a pénzt nem fizette be a pénztárhoz. Azt is megállapította a polgármester, hogy Radulovics a befizetésekkel összefüggő árvaszéki határozatok expedicióját személyesen végezte és a határozatoknak a számvetőség és a pénztár részére szóló példányait sohasem kézbesítette, hanem azokat megsemmisítette, úgyhogy a számvetőség és a pénztár ezekről a befizetésekről nem szerelhette tudomást. Miután Iszajlovics Vása polgármester ezeket megállapította, Radulovics ellen feljelentést tettek és a rendőrség letartóztatta a közgyámot.

A rendőrségi nyomozás, amelyet dr. Szojakovics Bogdan főkapitány vezetett, több százezer dináros sikkasztást állapított meg.

Az ügyészség ötvenhárom rendbeli sikkasztás bűntettével, öt rendbeli sikkasztás vétségével, hét rendbeli közhatali sikkasztással és hét rendbeli csalással vádolja Radulovicsot. Tizenegy rendbeli sikkasztás esetében elévülés folytán elejtették a vádat.

Az elsikkasztott árvapénzek összege meghaladja az egy és félmillió dinárt, amelyből azonban Radulovics még hivatali működése idejében az egyik féltől kapott pénzzel a másikat kielégítve, megtérített négyszázezer dinárt, úgyhogy végeredményben az első-

kasztott árvapénzek összege egymillió és százezer dinárt tesz ki.

A törvényszék az ügy főtárgyalását október 14-ikére tűzte ki. A tárgyalásra százhuszonegy tanút idéznek meg és így a főtárgyalás előreláthatólag több napig el fog tartani.

Rézkorszakbeli temetőt ástak ki Tóbán

Husz csontvázat és őskori ékszereket találtak

Beeskerekről jelentik: A Beeskerek közelében fekvő Tóba községben rendkívül értékes leletre bukkantak. Ezek a leletek minden valószínűség szerint a rézkorszakból származnak és így archeológiai szempontból igen nagy értékűek van.

Rebling Ferenc tóbai sváb gazda egy házhely fölé új házat akart építeni és ebből a célból munkásokat fogadott fel, akik az alapépítés céljából kiásták a földet. A munkások ásás közben egy csontváza bukkantak. A munkások tovább ásták, mire ujból csontvázat találtak. Összesen husz darab emberi csontvázat ástak ki, amelyek egymás mellett feküdtek.

A csontvázak elhelyezésében az volt a legkülönösebb, hogy valamennyi arccal lefelé volt fordítva. Rebling Ferenc azonnal intézkedett, hogy a környéket is felássák. Az ásások meglepő eredménnyel jártak, amennyiben számos olyan tárgy került elő a földmélyéből, amelyeknek rendeltetését ma már nem is ismerik.

Az érdekes leletről tudomást szerzett Alekszies Bogoljub nyugalmazott beeskereki polgármester, aki kora ifjúságától fogva foglalkozik régészeti tanulmányokkal és az ország egyik legkiválóbb archeológusa. Alekszies kiutazott Tóhátra, hogy a kiásott csontvázakat és tárgyakat megtekintse. Hosszas vizsgálat után kijelentette, hogy véleménye szerint az ásatás révén napvilágra került tárgyak még a rézkorszakból származnak.

A csontvázak körül talált tárgyak részben edények, részben fülbevalók, gyűrűk és egyéb dísz tárgyak voltak és formájuk, valamint anyaguk teljesen megegyezik a rézkorszak idejében használt hasonló tárgyakkal.

A kiásott csontvázak fekvéséből arra lehet következtetni, hogy őskori temető volt valamikor azon a helyen, ahol most Rebling Ferenc házat akart építeni. Rebling Ferenc bejelentette az ásatás vértalan eredményét a hatóságnál és rövidesen hivatalos archeológiai bizottság száll ki Tóhátra, hogy a leleteket megvizsgálja és származásuk idejét véglegesen megállapítsa.

Ki a gyilkos?

Az apa meggyilkolásával vádolnak egy egész családot

Szolnokról jelentik: A szolnoki törvényszék pénteken reggel kezdte tárgyalni Pap István jászberényi végrehajtó meggyilkolásának ügyét. A nagy érdeklődéssel várt tárgyalás vádlottjai özvegy Pap Istvánné, a végrehajtó ötvenkétéves felesége, Pap László huszonöt éves és Pap József huszonkilenc éves jászberényi lakosok, az áldozat fia, akiket azzal vádolnak, hogy Pap Istvánt meggyilkolták.

A rendőrség annakkor kezdte a három gyamuitott beismerő vallomást tett. Elmondották, hogy azért ölték meg a végrehajtót, mert az elhanyagolta családját, pénzt másra költötte, hátt üldözte. Aznap is, amikor a gyilkosság történt, reggeltől-estig szeretőjénél volt, amikor pedig hazajött, azzal kezdte, hogy felszólította László fiát, hagyja el azonnal a házat.

Mikor Pap a felesége kérésére sem engedett elhatározásából, odaugrott László és apját arculütötte. Verekedés támadt. Ebben a pillanatban lépett a szobába a másik fiú, József. Ez bortal esett neki az öregnek. László kifutott az udvarra, bezárta a kaput, hogy apja meneküljön ne tudjon, azután bátdával tért vissza és apja fejére vágott. Nem is tudja, hány ütést adott.

— Hát maga nem üti? — szölt anyjának.

Az anya elvette tőle a bátdát és addig ütötte térje fejét, amíg teljesen szétrombolódott. Aztán kivitték a kamrába, pokrócba csavarták, összedrótozták, hogy a szállítása könnyebb legyen.

A beismerő vallomást a vizsgálóbíró előtt mindkét fiú visszavonta azzal az indokolással, hogy vallomásukat a kényszer és a rendőrségtől való féltelműk hatása alatt követték el. Papné fenntartotta a beismerő vallomást, de ez a vallomás már nem volt olyan határozott, mint az első.

A tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. A pénteki tárgyaláson Pap Istvánné az elnök kérdéseire kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, az urt nem ölte meg. Elmondta, hogy január 15-ikén reggel az ura elment hazulról és nem jött haza sem ebédre, sem vacsorára. Ő csak reggel hallotta, hogy az urát megölték. A fia azonnal elszaladt a helyszínre és ezzel a kijelentéssel tért vissza:

— Édesanyám, ne menjen el, mert nincs feje, ne nézze meg.

Az elnök elébe tárja a rendőrség előtt tett vallo-

mását, amelyet január 18-án tett meg, amikor bevallotta, hogy férjét ő és két fia ölte meg. Az asszony erre kijelentette, hogy ez a vallomás nem felel meg az igazságnak. Az elnök elébe tárta a január 26-án és 28-án a rendőrség előtt tett vallomását, amelyben már részletesen bevallott mindent és elmondta, hogyan ölték meg együttesen az urát. Az asszony erre is kijelentette, hogy nem ölte meg az urát, csak a rendőrségi kényszer alatt tette meg a vallomását. Utótták, verték, megvasalták, éjjel-nappal kihallgatták, ezért vallott így.

Az elnök ezután elébe tárta a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. A bíró kijelentette, hogy itt már nem üthetők. Erre az asszony azzal válaszolt, hogy a vizsgálóbíró előtt azért vallott így, mert a vizsgálóbíró ráfogott.

— Bánatomban vallottam — mondta a vádlott asszony.

— Hiszen a leánya is a szemébe mondta a vizsgálóbíró előtt, hogy ő is segédkezett, sőt a fiának is a szemébe mondta, hogy ő ütötte a baltával az öregot.

Az asszony egyre csak azt hajtogatja, hogy a rendőrség és a vizsgálóbíró előtt tett vallomása valótlán és ezeket a vallomásokat csak bánatában tette meg.

Ezután következett Pap Lászlónak, az egyik fiának a kihallgatása, aki elmondotta, hogy azért tett több ízben beismerő vallomást, mert a rendőrségen ütötték-verték és kikényszerítették belőle a beismerést. A kritikus napon nem is látta az apját, csak másnap hallotta, hogy meggyilkolva találták meg. Hasonlóképpen vallott Pap József is, aki szintén tagadta a gyilkosságban való részvételt és a beismerő vallomásokat azzal indokolta, hogy súlyosan bántalmazták a rendőrségen.

Ezután megkezdték a tanú kihallgatásokat. Dr. Windner Károly fogházorvos elmondotta, hogy amikor a két vádlott fiút a fogházba behozták, azok jelentkeztek nála. Megvizsgálta őket és megállapította, hogy mindkettőjüket valóban bántalmazták. Testükön daganatok és véréldutások voltak, Pap Lászlónak pedig még a talpa is sebes volt, mert mint mondták, a rendőrségen bottal verték a talpát, hogy ismerje be a gyilkosságot. Az elnök kérdésére kijelentette a tanu, hogy az utéseket alkalmasnak tartja arra, hogy ilyen presszió után beismerő vallomást tegyen az ember. Nyírő János és Nyírő Jánosné tanuk mentővallomást tettek Pap József mellett. Elmondották, hogy a kritikus napon Pap József egész nap és egész éjjel náluk volt, tehát nem lehetett jelen a gyilkosnál.

Még negyven tanú kihallgatása van hátra s a tárgyalás valószínűleg több napig fog tartani.

Windischgrätz összeveszett a legitimistákkal

A frankhamisító herceg visszatér a magyar politikai életbe és képviselő akar lenni

Budapestről jelentik: Windischgrätz Lajos herceg, akinek a neve még élénk emlékezetben áll a frankhamisítási ügyvel kapcsolatban, tudvalevőleg csak néhány hónapot töltött ki négyéves fegyházbüntetéséből, mert a fogházban megbetegedett, szanatóriumba került és mindaddig szanatóriumban is volt, amíg amnesztiában nem részesült. Az amnesztia azonban nem terjedt ki Windischgrätz mellékfőnökre, amely a herceg politikai jogainak felluggesztésére vonatkozott.

Windischgrätz ennek ellenére is feltűnt a politikai fórumon. Az amnesztia után hamarosan a legitimisták körében tűnt fel és átvette a *Magyarság* című lap irányítását. Andrassy Gyula gróf halála után a magyar legitimisták vezér nélkül maradtak és Windischgrätz minden ambíciója abban merült ki, hogy ő kerüljön Andrassy helyébe. E törekvése elé azonban nagy akadály háruult, miután Apponyi Albert gróf véot mondott, Apponyi ugyanis nem titkolta azt a nézetét, hogy Windischgrätznek a legitimista politikába való bekapcsolódása a mozgalom kompromittálását jelentené.

A határozott visszautasítás után Windischgrätz sértődötten otthagya a legitimista tábort és a szélső jobboldal felé keresett orientációt. *Hélfassék* tárt karokkal várták a herceget, mert az ő pénzéből várták a fajvédelem leadzóban levő lapjának újabb felragyogását. Kádár Lehel, az ismert fajvédő publicista lett főtanácsadója Windischgrätznek és ennek a szövetkezésnek meg is van az első eredménye, miután hétfőn reggel megjelent Budapesten a legitimista fajvédelem új lapja, a *Reggeli Újság*. A lapnak Kádár Lehel a felelős szerkesztője és dr. Sényi Pál, akinek a neve a fajvédelemozgalmakból szintén ismeretes, a kiadója. Windischgrätz herceg neve nem szerepel a lapon, de köztudomású, hogy a nyomdaszerződést ő írta alá és ő garantálta.

Hogy meddig fog a herceg a háttérben maradni, az egyelőre bizonytalan, de nem sok kétség fér ahhoz, hogy rövidesen hallatni fog magáról. Windischgrätz herceg ugyanis újabb kérvényt intézett a kormányzóhoz, amelyben amnesztiát kért mellékfőnökre is, vagyis politikai jogainak visszaadását kérte. Ha kérvényét kedvezően intézik el, akkor Windischgrätz Lajos herceg az első megüresedő kerületben képviselőjelöltnek fog fellépni.

Gyilkosság egy ócska nadrág miatt

Tízévi fegyházra ítélték egy legényt, ki kuglizás közben agyonszurta társát

Pancevóról jelentik: Különböző körülmények között elkövetett gyilkosság miatt vonta felelősségre a pancevói törvényszék Hajdukov Bozsá omoljicai legényt.

Ez év augusztus 24-ikén a Pancevó közelében levő Omoljica községben kugliztak az egyik vendéglőben Hajdukov Bozsá, Hajdukovics Szvetozár és Ignjatovics Branko földművesek. Játék közben elnyerék Hajdukov Bozsá pénzt, mire a másik kettő nem akart vele tovább játszani. Erre Hajdukov Bozsá egy papírra csomagolt régi nadrágot kínál társainak megvételre, hogy annak árából tovább játszasson. Hajdukovics Szvetozár megvette a nadrágot husz dinárért, mire tovább folyt a játék. A hecsomagolt nadrág ott maradt az asztalon. Közben Hajdukov Bozsá sört rendelt. A kocsmárosnál elhozta a sört, de nem akarta otthagyni, amíg ki nem fizetik. Hajdukov Bozsá erre odaadta neki az asztalon fekvő hecsomagolt és már egyszer eladott nadrágot zálogba. A kocsmárosné a nadrágot el is vitte, Hajdukov Bozsá pedig a sört megitta.

Később Ignjatovics Branko és Hajdukov Bozsá összeveszték, mire a játék abbamaradt. Erre Hajdukovics Szvetozár, aki a nadrágot megvette, keresni kezdte a nadrágot és követelte Hajdukov Bozsától, hogy vagy a nadrágot adja oda, vagy pedig az érte adott husz dinárt adja vissza. Ehből verekedés támadt, amelynek folyamán Ignjatovics lefogta Hajdukov Bozsá jobb kezét. Hajdukovics Szvetozár pedig pofozta Bozsát. Közben Hajdukov Bozsá szabadon levő bal kezével kirántott egy tizenöt centiméter hosszú éles kést és azt Hajdukovics Szvetozár lágyékába dőlte. Az éles penge átvágta Hajdukovics vakbelét és főttörést és a legény fél óra múlva meghalt. Hajdukov Bozsá másnap bement Pancevóra és önként jelentkezett az ügyészségen.

Ezt az ügyet tárgyalta szerdán a pancevói törvényszéken Zsivkovic Iván tanácselnök büntetőtanácsa. Szavazó bírák voltak Pászti Alfred dr. és Cserevicki Ognjat törvényszéki bírák. Hajdukov Bozsát dr. Knezevics Branko ügyvéd védte.

A tárgyaláson Hajdukov azzal védekezett, hogy őt Ignjatovics és Hajdukovics Szvetozár megtámadták és csak önvédelemből vette elő a kést. A törvényszék a tanuk és az orvoskérdők meghallgatása után bűnösnek mondta ki Hajdukov Bozsát szándékos emberölés büntetésében és ezért tízévi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a védő felbuzgást jelentettek be.

A tolvaj nyomra vezette a károsultat

Vakmerő lopás a Senta—Kikinda közötti vasúti vonalon

Érdekes vasúti lopás ügyében indult nyomozás néhány nappal ezelőtt. A károsult Benics Andrija kikindai elsőosztályú csendőrszázasos, akinek két höröndjöt lopták el a vonaton. Az ügyet az teszi érdekessé, hogy néhány nappal utóbb maga a tolvaj vezette nyomra Benics csendőrszázasost és ilyen módon a loptott holmi egy része meg is került.

Benics Szubotica-óról utazott haza Kikindára. Az egyik másodosztályú kocsiban foglalt helyet és csakhamar elaludt. Ezt az alkalmat használta fel egy tolvaj arra, hogy elloplja az alvó utas két nagy höröndjét. Amikor a csendőrszázasos Dragutinov állomásnál felébredt, észrevette, hogy a höröndök, amelyek közül az egyikben felesére kelengyémie, a másikban pedig egyenruhái voltak, eltűnt a kocsiból. Azonnal jelentést tett a pályaudvari csendőrségről, ahol megindították a nyomozást, ő pedig miután mást egyelőre nem tehetett, tovább folytatta útját Kikindára. Másnap levél érkezett a címére, amelynek a tartalma érthetően megfogta. A levélben nyany's maga a tolvaj írta, aki beismerte a lopást, egyben azt ajánlotta, hogy ha vissza akarja kapni a holmikat, utazzon be Szubotica-ra és szálljon be a vinkovci vonatra, mert az egyik kocsiában meg fogja találni a höröndöket. Benics beutazott Szubotica-ra és beszállt a vinkovci vonatra, amelynek valamennyi kocsiját átkutatta. Közben a vonat is elindult, de a höröndök nem kerültek elő. Benics már-már elhatározta, hogy a legközelebbi állomáson leszáll és az ellenőrzéssel visszatér Szubotica-ra, de mégis meggondolta magát és abban a reményben, hogy Vinkovcin talán többet megtudhat, nem szakította meg útját.

Vinkovcra megérkezve, Benics csendőrszázasos a pályaudvari henderőrséghez fordult, ahol szintén nyomozást indítottak és ekkor derült ki, hogy a vonaton csakugyan találtak egy gazdtalan höröndöt. Nyomban elő is kerítették és abban Benics a sajátjára ismert. Fejnyitotta a höröndöt és az egyenruhákat találta benne, a ruhák tetején pedig egy levél hevert. A levélben a tolvaj közli, hogy az egyenruhákat nem tudja használni és így azokat höröndöstől együtt visszajuttatja tulajdonosának, míg a másik koffer tartalmát megtartja, mert azt már könnyebben lehet értékesíteni.

HIREK

— A jugoszláv-bolgár tárgyalások. Pírobtól jelent az Avala: A jugoszláv és bolgár delegációk pénteken folytatták a tanácskozásokat. Kidolgozták a ketős birtokosokról való szabályzatot és aláírták a csü-törtöki ülés jegyzőkönyvét.

— A filadelfiai tudományos akadémia tagjává választotta dr. Franges Ottó földművelésügyi minisztert. Az Avala jelenti Beogradból: A filadelfiai szociális és tudományos akadémia, amelynek elnöke Raw Ismert tudós, a panamerikai unió tagja, alelnöke pedig Hoover, az Egyesült-Államok elnöke, tagjává választotta dr. Franges Ottó földművelésügyi minisztert. Raw elnök erről igen szívélyes hangú levélben értesítette dr. Franges minisztert és felkérte, hogy vegyen részt az akadémia munkájában. Ez a választás az egész országra igen nagy meglepetést okoz.

— Mesterovics Iván szubotica határrendőrségi főnök visszatért szabadságáról. Mesterovics Iván szubotica határrendőrségi főnök, aki nyári szabadságon volt, pénteken visszatért szabadságáról és átvette hivatala vezetését helyettesétől, Dimitrijevic Csedomirtól.

— A bácskai tartományi főispánság új jogügyi előadója. Szomborból jelentik: A belügyminiszter Jak-sics Millán szremszkamitrovicai főszojgáborát kinevezte a bácskai főispáni hivatalba jogügyi előadónak. Jak-sics pénteken vette át hivatalát és mint legidősebb tisztviselő, Jovanovics K. Milorad bácskai főispán távollétében, aki jelenleg hivatalosan Pírobtan tartózkodik, a főispáni teendőket látja el.

— Rodics Rafael beogradi érsek Belackrván. Belackrváról jelentik: Rodics Rafael beogradi érsek, bánáti püspöki adminisztrátor három napig Belackrván tartózkodott. Az érsek résztvett a templom- és harangfelszenteselési ünnepeken.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint változóan felhős, enyhe idő várható.

— A beogradi rádióállomás naponta ismerteti fogja a beiföldi és külföldi gabonaárakat. Az Avala jelenti Beogradból: A szerb földművelésügyi miniszter kinevezte, hogy véget vessen a gabonaárfelugrásnak, amely a gabonaárak felugrásával, különösen a falukban történő vásárlásoknál, elhatározta, hogy a beogradi rádióállomás keresztül naponta tudatja a gazdákkal a világpiaci és a hazai gabonaárakat.

— Földregés és vulkánkitörés a Hawaii-szigeteken. Londonból jelentik: A Hawaii-szigetek nyugati részén — mint Newyorkból jelentik — csütörtökön nagy földregés volt és a lakosság között halálos félelem támadt. Valószínű, hogy a három tűzhányó, amely a szigetsopornak ezen a részén fekszik, újból és egyszerre fog kitörni.

— A rogaskaszlatinai sakkverseny hetedik és nyolcadik fordulójára. Zagreből jelentik: Csütörtökön lát-szották le a rogaskaszlatinai nemzetközi sakkverseny hetedik fordulóját. Pírz győzött Brinckmann ellen. Flohr dr. Singer ellen. Sámisch Jovanovics ellen. Remissel végződött a Takács—Canal, König—Rubinstein, Maróczy—Przeplorka és a Hönlinger—Geiger játszma. Állás a hetedik forduló után: Maróczy és Flohr 5%, Grünfeld, Rubinstein, Sámisch 5%, Canal, Pírz 4%, Przeplorka, Takács 4%, Brinckmann 3%, Hönlinger 3%, König 2%, Geiger 2%, Jovanovics 1%, Rozics és Singer 1/2. Pénteken a nyolcadik forduló is játszották le. Maróczy vereséget szenvedett Takácstól, Flohr pedig Brinckmanntól. A két első helyen álló mester veresége szenzáció. A többi játszma lapzártakor még folyt.

— Szimultán sakkverseny a szubotica sakkkörben. Kosztics Boris, a Szubotica időző világhírű sakk-mester vasárnap sakk szimultán versenye iránt, amelyet a szubotica sakkkörnek a Sztipics étteremben lévő helyiségében délután két órakor kezd meg, nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jelentkezni lehet vasárnap a sakkkörben és a rendezőség kéri a résztvenni szándékozókat, hogy sakktablát hozzanak magukkal.

— Új nemzetközi gyorsvonat Berlin—Budapest—Beograd és Caribrod között. Prágából jelentik: A prágai közlekedésiügyi miniszterium hivatalos értesítést adott ki arról, hogy a német államvasutak vezérigaz-gatóásával kötött megegyezés után október elején új nemzetközi gyorsvonatjártatok indulnak Berlin—Prága—Budapest—Beograd—Caribrod utiránnyal. Caribrod-ból az új vonatok csatlakozása lesz Athén felé.

— Eredménytelenül tért vissza az Itália eltűnt utasainak felkutatására kiküldött expedíció. Milánóból jelentik: Albertini milanói mérnök expedíciója, amely az Italia léghajó eltűnt utasainak felkutatására indult el, teljes kudarccal végződött. A Corriere della Sera kiküldött tudósítójának jelentése szerint az expedíció csütörtök délután visszaérkezett Tromsóhe és Albertini mérnök közlése szerint minden kutatás hiábavaló volt. Az expedíció a Spitzbergák északnyugati partvidékétől egész a Novaja Zemlja szigetéig az egész jégvidéket bejárta, de nem akad az Italia eltűnt utasainak nyomára. Az expedíció tagjai a legközelebbi napokban visszatérnek Olaszországba.

Föbelötte magát a magyar pénzügyminisztérium épületében Nyiregyháza volt allegyzöje. Budapestről jelentik: Pénteken délelőtt a pénzügyminisztérium épületében föbelötte magát egy hatvan év körüli jól öltözött férfi és nyomban meghalt. Kiderült, hogy az öngyilkos Öönczy Etele, Nyiregyháza volt allegyzöje, aki nyugdíjgyének elintézése miatt járt a pénzügyminisztériumban. Tetét valószerűleg azért követte el, mert ügyét nem intézték el kedvezően.

Fel akarták robbantani a síneket a jugoszláv-határon. Az Avala jelenti Beogradból: A múlt éjjel három ismeretlen személy, akiknek nyomai a bolgár irányába vezetnek, megkísérelte, hogy robbantóanyagokkal megrongálja a vasuti síneket azon a helyen, amely legközelebb van a bolgár határhoz, Smokvica állomás közelében, de siker nélkül.

Csalás miatt letartóztattak egy noviszadi műszerészt. Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség letartóztatta Taussig Sándor noviszadi műszerészt, aki ellen csalás miatt indult eljárás. Néhány nappal ezelőtt dr. Rotbarth Mihály prigrlevicaszvetilványi közegorvos felesége egy értékes műszert rendelt Taussignél, amelynek elküldését utánvétellel kérte. A csomag meg is érkezett, azonban amikor kibontották, abban értéktelen holmik találóttak. Rotbarthék feljelentették Taussigot, mire a rendőrség letartóztatta.

Szeptemberi tünődés

Görögországban hó esik már
Eigondolom, mily furcsa ez valóba!
Hellasban hó hull napsütésben
S nálunk a nap süt hébe-hóba...

(—czeni)

Közmondás

Kész az új kormány Ausztriában
Nagy most az öröm ottan,
Csak egynehányan jósólgnak:
Heim-vel az Isten bottal...

(—czeni)

Október 6-ikán kezdődik az országos tanárkongresszus Beeskereken. Beeskerekről jelentik: A múlt évi tanárkongresszus elhatározták, hogy az idei országos tanárkongresszust Beeskereken tartják meg. A kongresszust eredetileg júliusban akarták megtartani, de közbejött akadályok miatt el kellett halasztani és így október hetedikén tartják meg. Előzőleg, október ötödikén Beogradban előtervezetlet tartanak, amelyen a kongresszus tárgysorozatát beszélük meg. A kongresszus október hatodikán délelőtt tíz órakor kezdődik. A kongresszus befejezése után a középiskolai tanárok hiteligylete tartja meg rendező közgyűlést. Október ötödikén a kiküldött társasvascsónán vesznek részt, vasárnap pedig megtekintik a beeskereki cukorgyárat és a Dunyegyzki-féle sörgyárat. A kongresszuson a beeskereki tanárokon kívül körülbelül száz tanár vesz részt az ország minden részéből. A közoktatásügyi minisztérium a kongresszuson résztvevő tanárok részére október negyedikétől nyolcadikáig terjedő négy napi szabadságot engedélyezett.

Novemberben jelenik meg Pékics Petar könyve. Pékics Petar író, szuboticei városi könyvtáros „Povijest Hrvata u Vojvodini” című történelmi műve technikai akadályok miatt csak novemberben jelenik meg.

Letartóztatták a budapesti volt vörösőr-főparancsnokot. Budapestről jelentik: A rendőrség pénteken letartóztatta dr. Vajda Zoltán ügyvédet, volt vörösőr-főparancsnokot, aki ellen sikkasztások miatt érkezett több feljelentés. Dr. Vaidát, aki előkelő ügyvéd volt Budapesten, a komün után öt évi fegyházra ítélték, de később rehabilitálták. Visszanyerve szabadságát, ismét irodát nyitott, de nem tudott boldogulni. Az írásban keresett menedéket, kétszer öngyilkosságot kísérelt meg, majd a lipótmezei telyóhelyre került. Közben tették ellene a feljelentéseket, de akkor nem lehetett betegsége miatt letartóztatni. A lipótmezei telyóhely igazgatósága pénteken értesítette a rendőrséget, hogy dr. Vajda már felgyógyult, mire detektívek mentek érte és letartóztatták.

Véres kártyapárti. Szentáról jelentik: Sutics Petár husz éves szentai elektrotechnikus péntek délután egy kiskoru barátjával a Népkertben ramslájátékot játszott. Másfél dinárt nyert és minthogy nem volt több ráérő ideje, abba akarta hagyni a kártyázást. Tizenhat éves kártyapartnere kérte, játszanak tovább, de minthogy Sutics nem akart, ezen annyira feldühödött barátja, hogy előrántotta bicikliját és azzal oldalba szurta Suticsot. A sebesültet beszállították a kórházba, a szurkáló fiatalok ellen pedig megindult az eljárás.

Sulyos büntetéssel sújtják a palesztinai zavargások résztvevőit. Jeruzsálemből jelentik: Az angol hatóságok eddig hatszáz embert ítélték el a palesztinai zavargásokban való részvétel miatt. Elég egy tanu vallomása a gyanúsított ellen, hogy legalább kéthavi fegyházra ítélték. Súlyosabb esetben két évig terjedő fegyházbüntetést is kiszabnak.

RÁDIÓ

Feltartóztatlanul hódít a

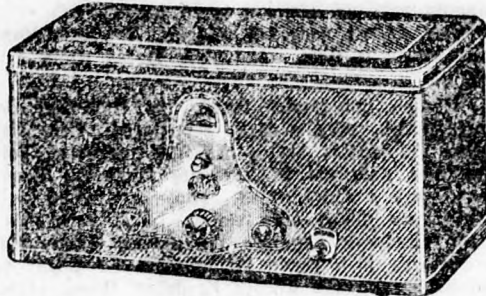
SABA-ÖEKONOM

Elezás, legmodernebb elvek szerint teljesen leárnyékol, egygombos kezelés, megvilágított skála, SZELEKTIV és igen hangos.

A legtökéletesebb konstrukció dacára

rendkívül olcsó

Ingyenes bemutatás! Ingyenes prospektus!

Konrath D. D. Subotica

és összes fiókjai

A kubáni kozákok lovasmutatóványai Szubotican. A Jugoszláviából Amerikába költözött kubáni kozákok lovascsaportja vasárnap délután Szubotican a Bácska pályán kozák lovasbravurokat mutat be. A gazdag és új mutatóványokkal kiegészített program huszonkét pontból áll. A mutatóvány három órákor kezdődik és egész idő alatt a katonazenekar hangversenyez.

Letartóztattak egy szuboticei fűtőházi munkást, akit a noviszadi rendőrség betörésért körözött. A szuboticei rendőrség letartóztatta Golo Sztóján fűtőházi munkást, aki ellen a noviszadi rendőrség betörés miatt még 1926-ban köröző levelet adott ki. Golót Noviszadra szállították, ahol átadták az ügyészségnek.

TÖZSDE

Zürich, szept. 27. (Zárlat.) Beograd 9.1225, Páris 20.3250, London 25.16, Newyork 518.50, Madrid 76.70, Brüsszel 72.1250, Milanó 27.1450, Amsterdam 208.10, Berlin 123.55, Bécs 72.90, Szófia 3.75, Prága 15.36, Varsó 58.15, Budapest 90.475, Bukarest 3.08.

Beogradi értéktőzsde, szept. 27. Ünneppel zárva.

Szombori terménytőzsde, szept. 27. Ujbuza bácskai vasút prt. 185—190, ujrozs bácskai vasút prt. 145—155, ujzab bácskai vasút prt. 145—150, ujárpa takarmányi 62—63 kg. 125—130, tavaszi 65—66 kg. 155—160, baranyai 66—67 kg. 175—180, tengeri morzsolt prt. 145—150, bh uhans. 450—470, liszt ög és 0g 290—295, 2-es 265—275, 5-ös 240—250, 6-os 220—230, 7-es 190—200, 8-as 130—140, korpá finom prt. 100—105. Irányzat: barátságosabb. Forgalom: 382 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, szept. 27. Határidőzlet: Buza októberre 21.23—21.60, zárlat 21.23—21.25, márciusra 23.98—24.26, zárlat 24—24.01, májusra 24.82—25.04, zárlat 24.90—24.82. Rozs októberre 15.78—16.17, zárlat 15.85—15.87, márciusra 18.39—18.56, zárlat 18.48—18.50. Tengeri májusra 17.39—19.05, zárlat 19.48—19.50. Készárúpiac: Buza 21.10—22.85, rozs 15.40—15.55, takarmányárpa 15.75—17, sörára 18.50—22, köles 11.50—12.50, repce 50—52, tengeri 19—19.25, zab 13.50—15.50, korpá 11—11.25. Irányzat tartott.

Cikcagói terménytőzsde, szept. 27. Középarfolyamok (zárlatban az előző napi zárlat): Buza szeptember (130.50) 129 egyenylead, december (137.25) 136 háromnyolecad, március (143.75) 142 és fél. Tengeri szeptember (101.75) 101 egyenylead, december (98) 97 háromnegyed, március (102.75) 102 egyenylead. Zab december (54.75). Rozs szeptember (107.125), december (111) 110 egyenylead, március (116.625).

Winnipeg terménytőzsde, szept. 27. Középarfolyamok: Buza szeptember (146.25) 145 egyenylead, december (148) 147 háromnyolecad, május (154.125) 153 háromnyolecad.

Liverpool terménytőzsde, szept. 27. (Zárlat.) Buza október (9 sh 0 egyenylead d) 9 sh 0 egyenylead d, december (9 sh 5 hétnyolecad d) 9 sh 6 d, március (10 sh 0 hétnyolecad d) 10 sh 4 d.

Jugoszlavija

Altalános Biztosító Társaság

Fiókiingatóság

Novisad, Zrinji Péter u. 36 — Telefon 20-55

Vasó: Úgyviselet

Subotica, Kralja Aleksandra 6 — Telefon 303

Foglalkozik a biztosítás minden ágával.
Nagy ingatlan és ingó vagyoneval biztosítottjainak a legnagyobb garanciát nyújtja

Halálra ítélték egy tizenhat éves rablógyilkost. Párisból jelentik: Az esküdtszék verdiktje alapján a törvényszék halálra ítélt egy tizenhat éves rablógyilkost, aki bestialis kegyetlenséggel meggyilkolta hatvanöt éves munkaadónőjét és jóttevőjét, azután 3700 frankot elrabolt. A szerencsétlen asszony holttestét hatvan késszurást ejtet a gyilkos. A tárgyaláson semmiféle megbánást nem mutatott, mire a bíróság fiatal-kora ellenére is halálra ítélt.

A vajdasági községek földosztása. Az Avala jelenti Beogradból: A Vajdaság egyes községei elhatározták, hogy saját földjeikből ingyen kielégítik a helyi dobroyoljásokat, ha azokat még eddig nem elégitte ki az agrárreform. Így Goszpozgyinci bácskai község 354 katasztrális hold és 1064 négyszögöl termőföldet adott át negyvenkét helyi dobroyoljácnak. Lok község 140 katasztrális holdat és 110 négyszögöl osztott fel tizenkilenc, Titel község pedig 236 hold 940 négyszögöl földet osztott fel harminc helyi dobroyoljác között.

Kitiltott lapok. Az Avala jelenti Beogradból: A belügyminiszter szeptember 24-ikén kelt rendeletével megtiltotta a Milánóban olasz nyelven megjelenő Adriatico Nostro című revü behozatalát és terjesztését az országban, miután ez a lap az irredenta komité orgánuma és az ország ellen ír. A belügyminiszter szeptember 25-ikén kelt rendeletével megtiltotta a Görzben megjelenő olasz nyelven megjelenő L'Isconco című lap behozatalát és terjesztését az országban, miután az az állam érdekei ellen ír.

Halálos motorszerencsétlenség Zagrebben. Zagrebből jelentik: Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt esütörtökön este Zagrebben, a Kraljica Mária és a Gaj-uca sarkán. Egy motorkerékpár, amelyen Maris Vasziljko hadnagy ült, belerohant egy autóbá. Az összeütközés oly erővel történt, hogy Marics hadnagy fejével az autó hűtőjének esett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy néhány órával később a kórházban meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Felemelték az osztrák bankkamatiát. Bécsből jelentik: Az Osztrák Nemzeti Bank főtanácsa a kamatiát hét és fél százalékról nyolc százalékra emelte fel.

Diszpolgárrá választják Dawes tábornokot. Londonból jelentik: Sudbuhy városa, ahonnan háromszáz évvel ezelőtt William Dawes, a Dawes-család őse Amerikába vándorolt, a jövő pénteken ünnepiesen diszpolgárává avatja Dawes tábornokot, Amerika londoni nagykövétét.

Új telefonközpontot kérnek a szusáki kereskedők. Az Avala jelenti Szusákról: A zagrebi kereskedelmi és iparkamara szusáki expozitúrája a kamara elnöksége utján beadványt intézett az építésügyi minisztériumhoz, hogy Szusakon új telefonközpontot rendezzenek be, mivel a mostani központ nem felel meg a követelményeknek és annyira kicsi, hogy több száz kereskedő hónapok óta hiába várja, hogy bevezessék a telefont. A memorandum kéri, hogy minél előbb tegyenek eleget ennek a kérdésnek, annál is inkább, mert Szusákot speciális helyzetnél fogja igen sok kereskedő keresi fel az ország minden vidékéről. A mostani telefonközpont Szusákon alig háromszáz számmal rendelkezik, holott több mint ezer számmra volna szükség.

Megegyezés jött létre Henderson angol külügyminiszter és Dovgolevszki között. Londonból jelentik: A Henderson és Dovgolevszki között megindult tárgyalások, amelyek az Anglia és Szovjetorszag közötti diplomáciai viszony felvételére irányulnak, megegyezésre vezettek. Henderson és Dovgolevszki megegyeztek azokban a kérdésekben, amelyeket a diplomáciai viszony helyreállítása érdekében diplomáciai uton tisztázni kell.

A rádiókereskedők óhajára

bevezeltem a „Tungsram” bárium-esővek eladását is és minthogy nagy gyári lerakatom van, módomban van minden idevonatkozó kívánságot teljesíteni

Maller Bé a okl. gépészmérnök

Subotica

Pe'trogradska ul. 8. — Telefon 35.

A Bácsmegyei Napló vasárnapja

— **Letartóztattak egy verekedő bajnokl napszámost.** Szomborból jelentik: Csütörtökön délután Bajmokon Kocsis Lajos vendéglőjében összeszólköztek Schophauser György és Utasi Antal napszámások. A szóváltásból verekedés támadt, amelynek folyamán Utasi bokszszelrel ütötte meg Schophausert. A verekedő napszámásokat a vendéglős kituszkolta az uccára, ahol tovább folyt a verekedés. Schophauser a kezében levő vashattal fejbévágta ellenfelét, úgyhogy az eszméletlenül torült el az uccán. A súlyosan sérült Utasit beszállították a szubotici kórházba, míg Schophausert a csendőrség letartóztatta.

— **Elsült a mezőőr fegyvere.** Szomborból jelentik: A szombori tövénysszék Vojvodics-tanácsa pénteken tárgyalta Priszlinger Gyuro szprszkimilitácsi mezőőr bűnügyét, akit az ügyesség szándékos emberölés bűntettének kísérletével vádolt. A vádirat szerint a vádlott 1925. március 18-ikán megállította a kocsjával uton hajtó Sztójcsics Szevtozár sztapári gazdát, aki két társával disznót vitt a kocsin. Miután Sztójcsics nem akart megállni, a mezőőr ráfogta vadászpuskáját. A fegyver elsült és a golyó a lábán találta Sztójcsicsot és megölte a kocsin lévő disznót. A pénteki tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy ő csak kötelességét teljesítette, amikor a tilosban járó kocsi megállította. Amikor a kocsi nem akart megállni, ő felemelte a puskáját, amely azonban véletlenül sült el. A bíróság a tanuk vallomása alapján igazoltnak látta a vádlott védekezését és a vádlottat felmentette. Az ítélet, melyben dr. Radulics ügyész megnyugodott, jogerős.

A gazda öröme

*Hova, hova János gazda?
Megyek a vásárra.
Eladom a gabonámat,
Kell a pénz csizmára.*

*Könnyű Kendnek János gazda,
Láttam a kamráját,
Az Uristen megáldotta
Két keze munkáját.*

*Tudja-e Kend, István szomszéd,
Mi ennek a titka?
Vettem rádiót Konrátnál,
Ott a dolog nyitja.*

*Megtudtam a rádióból
Pontosan előre,
Mikor lesz fagy, vagy jó idő,
Mikor áll esőre?*

*Igy dolgozom egész nyáron
A rádió szóra,
Télen pedig nincs ennél jobb
Szórakoztatója.*

*Nyáron munka, télen játék.
Kend is így csinálja:
Konráth rádiója áldás
A gazda há-ára.*

— **Nyolchavi fogházra ítétek egy volt szombori rendőrőrmestert.** Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróság pénteken tárgyalta Ribarov Jusztin volt szombori rendőrőrmester bűnügyét. Ribarov — mint ismeretes — 1925 február 8-ikán szolgálati fegyverével agyonlőtte Szecsuszkji Nikola szombori telepest. A szombori törvényték 1927 július 24-ikén nyolchavi fogházra ítélte. A felebbviteli bíróság az ítéletet helybenhagyta.

— **Tíz iskolásgyermek berugott a talált pálinkától.** Bácskoptrovo szeléről jelentik: Különös jelenet játszódott le a napokban az együtt petrovo szelői uccán. Egy nagyobb csapat iskolásgyermek az egyik épülő ház körül játszadozott. A gyermekek az épület pincéjében pálinkával telt edényeket találtak, inni kezdtek és az erős ital csakhamar éreztette hatását a fejletlen, gyöngö szervezetre. Rövid idővel a pálinkázás megkezdése után már tíz gyermek fétrengett öntudatlanul az ucca parában. Valamennyien alkoholmérgezést kaptak. A gyermekeket szüleik lakására szállították és megindították a nyomozást, hogy a tömeges alkoholmérgezésért terhel-e valakit felelősség.

— **Rada Sándor bucsuhangversenye a Városi-kávéházban.** Szeptember 29-ikén, vasárnap este hangverseny keretében bucsuzik a szubotical közönségtől Rada Sándor a Városi kávéház kitűnő zenekarának vezetője. Rada Sándor, aki szépen zengő muzsikájával sok kellemes órát szerzett a közönségnek, zenekarával Zagrebba utazik, ahol egyik nagy kávéház szerződtette a kitűnő szalonzenekart.

A Bácsmegyei Napló vasárnapi száma terjedelemben is, tartalomában is elsőrendű teljesítmény. Az 56 oldalas ünnepi szám tartalmából kiemeljük a következőket:

Verseket írtak: Tibor György és Berényi János. A következő novellák kerülnek sorra a vasárnapi számban: Harsányi József: Juliska regénye, Hamvas H. Sándor: Cserebere, Sipos Iván: Altató, Blazsek Ferenc: Vakok álma, Sz. Szigethy Vilmos: A hegytetőn, Sász Márton: Lázalom, Teracsényi György: Adám az almával, Paunovics Szinisa: Jána, P. Gergely Boriska: Eszti komolytalan, Kristály István: Babakiengye.

Baedeker folytatja a Harun al Rasid sorozatot, az álruhában utazó uralkodó történetje egyre jobban bonyolódik, Magister Filmtekercsek című rovatában rendkívül érdekes történelmi apróságok közöl, Lucia pedig szellemes csevegésben bucsuztatja el a nyarat s köszönti az új szezont.

A tekintélyes és előkelő Budapesti Szemle rendkívül érdekes összefoglalást közöl a szerb irodalom termékeinek magyar fordításáról s műfordításairól. A közlemény ismertetését vasárnap kezdjük meg.

Különös érdeklődésre tarthatnak számot a vasárnapi szám riportjai. Egy angol újságíró W. I. Marsdon a demokrata welsi hercegről s a herceg arisztokrata sógoráról ír Szabó János a pusztuló tabáni temető szerb emlékeit ismerteteli. Eos humoros riportot ír a bécsi állatkertből, Tamás István Potya című riportjában megírja, mikép lehet olykor-olykor egy nagy városban ingyen enni, inni, berevetalkozni, utazni.

Az állandó rovatok közül a Tere-fere s a mindig érdekes Történelem apró történetekben jelennek meg.

A vasárnapi szám mellékleteinek főbb tartalma:

Könyv—Film—Rádió melléklet a rádió műsoron kívül közli Góvorkovics János cikkét Hugó Károly irodalmi hagyatékáról, Kemény István cikket az erotika válságáról s a filmvilágot érdeklő következő cikkeket: Engem mindig kinevetnek. — Irja Buster Keaton. — A hangos film hadat üzen a csóknak. Lehet-e filmet gyártani Jugoszláviában, továbbá filmhíreket.

Az **Ütthon** című melléklet ezuttal specialisan férfiakat érdeklő cikkeket hoz az őszi férfidivatról. Férfiulvasóink kívánságának akarunk ezzel eleget tenni. Közöl természetesen nőket érdeklő divatlapot is, étlapot s konyharecepteket, s érdekes és főleg praktikus tanácsokat arról, hogy mikép kell a kisgyereket tornáztatni. Szellemes rejtvények egészítik ki a mellékletet.

Habositoria című gyermekmellékletünk is sok szórakozást és kedves örömet jelent kis olvasóink számára.

A Bácsmegyei Napló ünnepi számának ára 4 dinár.

— **Husz román orvos jön Jugoszláviába az itteni egészségügyi viszonyok tanulmányozására.** A Népszövetség tanulmányi akadémjaképpen szombatán Jugoszláviába érkezik husz román orvos, hogy a jugoszláv egészségügyi viszonyokat és intézményeket tanulmányozzák. A román orvostársaság első utja Szomborba vezet, ahol megtekintik a higiéniai intézményeket és vasárnap este Noviszadra utaznak. Vasárnap este a noviszadi Kraljica Mária-szállodában a vendégek tiszteletére társasösszejövetel lesz. Hétfőn reggel a román orvosok megtekintik a higiéniai intézetet, ahol dr. Hempf Adolf főorvos, a noviszadi orvosegyesület elnöke kaulozolja őket. Ezután az egészségügyi palotában elhelyezett szociálhigiéniai rummyárat, a Kulpin-konzervgyárat és délelőtti tizenegy óraker hajókirándulást tesznek Kamenicára. Onnan visszatérve társasébed lesz a Fehér Hajóban és ebéd után a vendégek kirándulnak autókban a Venacon levő állami gyermeküdülőttelepre. A román orvosok este pedig folytatják útjukat Beogradba, ahol néhány napot időznek, majd az ország több fontosabb városát és egészségügyi intézményét és fűrdőhelyét keresik fel.

VSC—Szombori ZsAK. Vasárnap az idei bajnokságban a VSC először játszik saját pályáján, ahol a szombori ZsAK-ot fogadja. A VSC felállítása a következő: Korell — Méder, Hilkene — Schmidt II, Schmidt I, Kovács — Hermetz, Hettel, Erlmann, Pett, Elzász.

— **Két ecetsav mérgezés Becskerekén.** Becskerekéről jelentik: Csütörtökön két ecetsavmérgezési eset fordult elő Becskerekén. Az egyik áldozat Szelezsán Dusan földműves Radoszláv nevű kötiéves kistfia, aki szülei távollétében felkapta az ablakpárkányon álló üveget, amelyben ecetsav volt és a tartalmát kiitta. A szerencsétlen gyermek belső szerveit az erős mérgező ecetsav mérgezte és a kis Szelezsán Radoszláv néhány perc múlva borzalmas kínok között kiszenvedett. A másik ecetsav mérgezés áldozata Veszelin Zsuzsanna huszonegyéves cselédlány. A cseléd az egyik fűszerezletben négy dinárért ecetsavat vásárolt és a nagy-mennyiségű erős mérget kiitta. Súlyos belső sérüléseivel kórházba szállították. A cselédlány állapotát az orvosok reménytelennek tartják. Veszelin Zsuzsanna szerelmi bánatában követta el az öngyilkosságot.

— **Ujabb áldozata van a zsednikli robbanási katasztrófának.** A zsednikli robbanási katasztrófának a szubotici köz-kórházban ápolat sebesülteij közül pénteken meghalt Kragujev Toma harminckétéves zsednikli vasuti munkás, aki a negyedik halálc áldozata a két hét előtti borzalmas explozióknak. Kragujev Toma is, mint a robbanás elhunyt három áldozata, borzalmas sebeket kapott és az első percitől kezdve az volt az orvosok véleménye, hogy Kragujev Toma menthetetlen. A szerencsétlen munkás erős, szívós szervezete napokig küzdött a halállal és az első héten némi javulást is észlelt állapotában, de két nappal eszlött hirtelen megváltozott a helyzet és a sehesült exeeje fokról fokra gyöngült. Pénteken reggel Kragujev Toma borzalmas haláltusa után meghalt. A sebesültek között még egy diák és egy munkás állapota súlyos, míg a többiek a gyógyulás útján vannak.

— **Autóelgázolás a beogradi Terazijn.** Beogradból jelentik: Csütörtökön délután négy óra tájban a Terazijn egy autó elgázolta Radoszavovics Radmila tizenkétéves kislányt. Az autó keresztülment a gyermek testén és a kislány a törzsén, valamint az arcán súlyos sérüléseket szenvedett. Eszméletlen állapotban szállították be a kórházba, ahol ápolás alá vették.

A gyorsorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfoku erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fűlzugás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes **«Ferenc József»** keserűviz használata által esetben elmúlnak. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar **Ferenc József** vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerezletekben.

A Juda Makkabi vasárnap tartja közgyűlését. Noviszadról jelentik: A Juda Makkabi sportklub vasárnap délelőtt fél tíz óraker tartja meg a zsidó hitközség disztermében tizedik évi rendes közgyűlését, amelyen a jelentések betérjesztése után az új vezetőséget fogják megválasztani. Határozatképtelenség esetén a közgyűlést egy órával utóbb, tekintet nélkül a megjelontek számára, tartják meg.

— **Az oszjeki autóbuszvállalat őzsi menetrendje.** Oszjekről jelentik: Az oszjeki autóbuszvállalat szeptember 25-től kezdve őzsi menetrendet állított össze. Az autóbuszok új menetrendje a következő: I. vonal: Oszjiek—Gabus—Vinkovci. Indul Oszjekről: 6 óraker. Vinkovcira érkezik 7 óra 45 percker, Vinkovcitról indul: 8 óraker. Oszjekre érkezik 9 óra 45 percker. Oszjekről indul: 20 óraker. Vinkovcira érkezik: 22 óra 15 perc. Vinkovcitról indul 22 óra 30 percker és Oszjekre érkezik 24 óra 15 percker. II. vonal: Oszjiek—Csepin—Djakovó. Indul Djakovórol: 7 óra 30 percker. Oszjekre érkezik: 8 óra 45 percker. Oszjekről indul 10 óraker és Djakovóra érkezik 11 óra 15 percker. Djakovórol indul: 13 óra 30 percker és Oszjekre érkezik 14 óra 45 percker. Oszjekről indul 18 óra 30 percker és Djakovóra érkezik 19 óra 45 percker. III. vonal: Oszjiek—Semeljaci—Mikanovci. Mikanovcitról indul: 5 óra 45 percker. Oszjekre érkezik 7 óraker. Oszjekről indul: 11 óra 30 percker és Mikanovcira érkezik 12 óra 45 percker. Mikanovcitról indul: 13 óra 50 percker és Oszjekre érkezik 14 óra 30 percker. Oszjekről indul: 19 óraker és Mikanovcira érkezik 20 óra 15 percker. IV. vonal: Oszjiek—Csuzs—Batina-Skela. Batina-Skeláról indul: 5 óra 30 percker Oszjekre érkezik 7 óraker. Oszjekről indul: 12 óra 30 percker és Batina-Skelóra érkezik: 14 óraker. V. vonal: Oszjiek—Bolman—Beli-Monastir. Beli-Monastirról indu: 6 óraker és Oszjekre érkezik 7 óra 30 percker. Oszjekről indul: 12 óra 30 percker és Beli-Monastirra érkezik 14 óraker. Az autóbuszok megállóhelye a Péter Király tér előtt levő Mikovics-Csavics üzlet előtt van. Az autóbuszoknak csatlakozásuk van a vasut kiindulásához is.

A szalonikli Makedonikosz első jugoszláv győzelme. Noviszadról jelentik: Csütörtökön délután a szalonikli Makedonikosz harmadik noviszadi mérkőzését játszotta. Ez alkalommal a Vojvodina velt az ellenfele, amely jobb velt ugyan, mint a görög csapat, mégis 2:1 arányu vereséget szenvedett 1:0 arányu féldő után. A görögök főleg a Makkabitól kölcsön kapott Platz kapus kitűnő védésének köszönhetik első jugoszláv győzelmüket. Platz volt a mezőny legjobb embere és többek között a Vojvodina két tizenegyes lövését is kivédte. A Makedonikosz pénteken Sabácon és vasárnap Oszjeken játszik.

A légzőszervek megbetegedéseit, rekedtséget, köhögést, légcsőhurutot megszünteti a

KRESIVAL

— **Előértekezlet a szuboticei gazdasági egyesületben a vajdasági mezőgazdasági kongresszusról.** A szuboticei mezőgazdasági egyesületben szombaton délután kilenc órakor tartják meg az előértekezletet a Szubotícán október 20-ikán megtartandó vajdasági mezőgazdasági kongresszus ügyében. Az előértekezleten az előkészítő és szervező bizottság tagjai, valamint az előadók vesznek részt, akik ismertetmi fogják referátumaikat.

— **Letartóztott vasúti tolvaj.** A szuboticei vasúti rendőrség letartóztatta Boli Józsefet, akit lopáson értek. Kiderült, hogy Boli már régóta fosztogatja a vonatokot, ami részben be is ismert. Kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

Szülők és diákok figyelmébe! Saját érdekében olvassa el a Vig könyvkereskedés mai hirdetését.

— **Rálőtt menyasszonyára, azután főbelötte magát egy zajeczári vállalkozó.** Zajeczárból jelentik: Megrendítő tragédia történt csütörtökön Zajeczában. Kucinovics Vladimir zajeczári vállalkozó két revolverlövessel halálosan megsebesítette menyasszonyát Szankovics Miroslava magánintézményét, majd főbelötte magát és azonnal meghalt. A kelet-szerelmi tragédia indítókait még nem ismerik, mert Kucinovics nem hagyott hátra becsüleletet, menyasszonya pedig, akit súlyos fejszélvel kórházba szállítottak, eddig nem nyerte vissza eszméletét.

— **A Tolnai Világlapja** új száma az érdekes képek és olvasnivalók gazdag tárháza. A népszerű hetilap, amely külön regénykötetet ad mellékletül, a Literária árusítójánál kapható.

— **Francia geológusok Crnogorában.** Dubrovnikból jelentik: A párisi geológiai fakultás tanárainak nagyobb kirándulócsoportja csütörtökön Dubrovnikba érkezett. A francia geológusok, akik között világhírű tudósok vannak, pénteken folytatták útjukat Crnogorába, ahol földtani tanulmányokat fognak végezni. A kirándulótársaság a terv szerint három héttel marad Crnogorában és ez idő alatt több helységet fog végig látogatni.

Diákok figyelmébe! A gimnázium magyar tagozatában használatos összes tankönyvek megérkeztek és kaphatók Vig Zsigmond Sándor könyv- és papírkereskedésében.

— **Baleset a mozdonypróbán.** A szuboticei Ferrum gépgyár egy mozdonyt javított a vrsaci fűtőház részére. Jorgovics Rada mérnök, a vrsaci fűtőház főnöke pénteken Szubotícára érkezett, hogy Mutaj Vjekoslav vasúti vezérigazgatósági inspektor, Petrov Iván és Liszinac szuboticei vasútigazgatósági mérnökök jelenlétében személyesen próbálja ki és vegye át a mozdonyt. A mérnökök felültek a mozdonyra és Bajmokig hajtották, majd visszafelé igyekeztek. Sebességállomás közelében a mozdonyi regulátorja zugen kezdett, Jorgovics kihajolt, hogy megnézzé mi a hibája, de abban a pillanatban a mozdony a szemáforhoz ért és a szemáfor dréja a nyakánál fogva lehúzta a mozdonyról kihajoló mérnököt. Jorgovics Rada közvetlenül a sínek mellé esett. A mozdony közvetlenül a feje mellett robogott el és hajszálon mulott, hogy át nem robogott rajta. A mozdonyt nyomban megállapították és az eszméletlen állapotban levő mérnököt beh szállították a szuboticei kórházba. A mérnök sérülései nem súlyosak.

Értesítés. Vanicsék József, a kitűnő csehszlovákiai husspecialista, aki Szubotícán a hentesáru szakmában egyedül áll és akinek elsőrangú speciális készítményeit azelőtt is a Korhec-cég hozta forgalomba, ismét Korhec Gyula hentesáru és szalámi gyárában működik és így egyedül ez az üzem képes a közönség által annyira kedvelt hentesáru különlegeségeket előállítani.

— **Elűtötte a villamos.** Oszijszokról jelentik: Súlyos kimentetési szerencsétlenség történt az elmúlt napokban Oszijszéken. Antonikovszki Boris orosz emigráns hazafelét tartott a villamos sínek mellett, miközben közvetlen a katonai kaszárnya mögött egy motorkerékpár robogott elő. Antonikovszki ki akart térni a kerékpár elől és a sínekre lépett. Ugyanabban a percben robogott el a 6-os számú villamos és elűtötte a szerencsétlen embert. Antonikovszki beh szállították a kórházba.

— **Jgnis. J. Wirth** tüzianyagkereskedés Palicsi-uton, a kokszt és tüzfát házhoz szállít nagyban és kicsinyben.

— **Tűzoltóiból Bácskopetrovoszelén.** Petrovoszeléről jelentik: Az önkéntes tűzoltótestület vasárnap este tombolával egybekötött bálát rendez, amelynek tiszta jövedelmét a tűzoltóegyesület céljaira fordítják. A bál iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Sharkey knockoutolta Loughrannt. Newyorkból jelentik: A bokszmérkőzés Sharkey és Loughran között az előbbinek győzelmével végződött. Sharkey a harmadik menetben knockoutolta az ellenfelét. 45.000 ember nézte végig a mérkőzést a stadionban.

— **Halálozás.** Temesvárról jelentik: Polgár Adolt mérnök, Temesvár egyik legtekintélyesebb polgára hosszú szenvedés után csütörtökön meghalt. Az elhunyt Temesvár legnagyobb cementgyárának volt a tulajdonosa és nagy szerepet játszott Erdély gazdasági életében. Polgár Adolfot Szubotícán is sokan ismerték és rokonai kotelékek is fűzték Szubotícához.

— **A Színházi Élet** új száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Érdekes képek, cikkek és gazdag rovatok teszik változatosabbá az új számot, amely darabmellékletül a »Volga-bár« című zenés vígjátékot közli. A Színházi Élet a Literária árusítójánál kapható.

Kozmetikai intézetemben a legmodernebb szépségápolást garancia mellett végzem. Szepők végleges kiképzése elektrolízissel (többé nem ujulnak meg), Hajszálatok, szemölcsöket nyomtalanul távolítok el, Saját készítésű szepők, májfolt, mitesser, pattanás eleni és arcfehérlítő szerek otthoni kezelésre, puderek, szappan, krém, arcvíz stb. kaphatók. Vidéki megrendelésre utánvétellel küldök. Tanítványok kiképzése. Roth Olga Szubotica, Kralja Alekszandra ul. 4.

SZÍNHÁZ

Sikerrel kecsegtet a szuboticei színházi és zenei szezon

Osztójics polgármester Beogradban tárgyalt a királyi gárda zenekarának szuboticei vendégszerepléséről

Szubotica színházi és művészi életének feltámasztása érdekében az utóbbi napokban igen fontos tárgyalások folytak az illetékes hatóságok között. A városi tanácsnak és a polgármesternek az a szándéka, hogy a télen minél több színlelőadást és hangversenyt rendezzenek Szubotícán még pedig a közönség legszélesebb rétegei számára.

Ez évi elején egész komoly formában beszéltek arról, hogy Szubotica székhellyel opera és operettársulatot szervezzenek. Szubotica, mint a Vajdaság legnagyobb városa azért is alkalmas erre, mert kitűnő vonoszenekara van, amelytől erre a célra fel lehetne használni. A tervről a vajdasági városok polgármesterei is komoly tanácskozásokat folytattak, mert a terv szerint a szuboticei opera és operettársulat felváltva működött volna Szubotícán, Szomborban, Noviszadon, Szentán és Oszijszéken, valamint még néhány vajdasági városban vendégszereplést volna. A terv megvalósítása elé azonban nagy akadályok gördültek: anyagilag nem tudták biztosítani a színház fenntartását. Arról is volt szó, hogy az északi tartományok színháza Szubotícára teszi át székhelyét, de ezt a tervet sem valósították meg.

Osztójics Szelimir polgármester néhány nappal ezelőtt Beogradban járt és ott, mint értesülünk, érintkezésbe lépett a beogradi opera igazgatóságával, valamint a királyi gárda zenekarának parancsnokával és karnagyával Pokorni Dragutin alezereddel, a beogradi operai zenekar volt dirigensével.

A polgármester missziója, mint értesülünk, teljes sikerrel járt. Az opera igazgatósága beleegyezett abba, hogy szükség szerint sürűbben is vendégszerepljen az operacsoporthoz Szubotícán. Hír szerint az opera első ízben november hónapban fog két előadást tartani Szubotícán és a közönség érdeklődésétől függ, hogy havi két előadást fognak-e állandósítani, vagy pedig négy előadást tartanak havonként. A Noviszad—oszijsziki színtársulat valószínűleg a jövő év elején egy hónapig fog vendégszereplni Szubotícán.

Az idei zenei élet legkimagaslóbb eseménye Szubotícán a királyi gárda zenekarának hangversenye lesz. Ebben az ügyben már folytak a tárgyalások és a zenekar dirigense Pokorni alezeredd elvben már hozzá is járult ahhoz, hogy ellátogasson Szubotícára.

A királyi gárda vonoszenekarának százötven tagja van, valamennyien konzervatóriumot végzett művészek, akik külön-külön is megállják helyüket és nagy zenei felkészültséggel rendelkeznek. A gárda zenekara az utóbbi időben a királyi gárda otthonában szokott esténként hangversenyezni a legelőkelőbb közönség előtt és nagy sikereiről a külföldi sajtói is sokszor megemlékeztek. Kétségtelen, hogy a királyi gárda zenekarának szuboticei hangversenye rendkívül zenei eseménynek barme. Egyelőre a helyi sajtó kérdéseiben mutatkoznak nehézségek, mert százötven tagú zenekar részére nem áll rendelkezésre megfelelő terem Szubotícán. Valószínű tehát, hogy a zenekarnak csak a fele fog ellátogatni vendégszereplésre.

Nusics Braniszláv Noviszadon A noviszadi színtársulat kapunyitása

Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb színházegyesület újonnan megszervezett színtársulata — mint már jelentettük — október elején mutatkozik be Noviszadon. A színtársulat agilis új igazgatója, Vasziljevics Zsarkó, a tehetséges író és színpadi rendező, gyökeres rendszerváltozással akarja az új színtársulat létét biztosítani és boldogulását elősegíteni. Két hét óta soronban folytak az új társulat próbái és az október elejére tervezett kapunyitás külségeiben is fényes lesz.

A noviszadi szerb színházegyesület színtársulata október elején bemutatja Nusics Braniszlávnak, az ország határain belül tul is előnyösen ismert kiváló színpadi szerzőnek legújabb pompás vígjátékát, »A miniszterné«-t, amelynek noviszadi bemutatójához Vasziljevics Zsarkó igazgató meghívta az illusztris szerzőt, Nusics a meghívást elfogadta és hétfőn este érkezik Noviszadra. Ebből az alkalmából a noviszadi kulturális és társadalmi körök meleg ovációban fogják részesíteni Nusics Braniszlávt, aki a háború előtt hosszú ideig a noviszadi színtársulat népszerű és érdemes igazgatója volt. Nusics tiszteletére hétfőn este a társadalmi körök bevonásával estély lesz és Nusics másnap, kedden este »A miniszterné« bemutatója előtt konferálni fog. A noviszadi közönség, nemzetiségre és nyelvre való különbség nélkül, kedden este meg fogja tölni a Szloboda nagytermet, hogy ezzel is dokumentálja, hogy a noviszadi szerb színház társulat a no-

viszadi közönség szívéhez van növe és hogy a legteljesebb mértékben méltányolja Nusics Braniszláv nagy érdemeit. Az előadásnak Nusicson kívül még egy eseménye lesz, amennyiben a beogradi bemutató főszereplője, Sztokics Zsanka, a kiváló művésznő fogja a címszerepet játszani. A darabot Vasziljevics Zsarkó igazgató rendezte.

Október 4-ikén, péntek este a színtársulat dicséretes és mindenképen méltánylandó kísérlettel lép a noviszadi közönség elé, amikor feleleveníti az operaelőadásokat. A színtársulat Arhipova asszony (szoprán), Baranoff (bariton) és Piszek (tenorista), valamint a kitűnő orosz kórus közreműködésével előadja a »Traviata« című operát. A zenekart Pastyán Svetolik, a kitűnő karmester fogja vezényelni. A »Traviata« noviszadi előadása csak kezdete egy operaelőadás sorozatnak, amely a vajdasági színházi életben új érárt fog jelenteni.

Október 5-ikén, szombat este a színtársulat Kurt Götz nagyszerű színdarabját, a »Hókusz-Pókusz«-t mutatja be.

A darabot Vasziljevics Zsarkó fordította szerbre és első ízben Noviszadon kerül színre Jugoszláviában. Ezt a darabot is Vasziljevics igazgató fogja rendezni.

A színtársulat rendkívül olcsó helyárakkal tartja meg az előadásokat, mert számol a közönség gazdasági helyzetével.

25% -ot megtakarít, ha szórmenyűkségletét már most a főszézon előtt beszerzi

Spitzer Lajos szűcs szórmenyűáruházában

Subotica, Sokolska ul.

-941-2

RÁDIÓ

Általános tudnivalók a rádióók számára
Mi a különbség a batériás és a villanyrádió között?

Az idei berlini rádiókiállításán egy a rádiógyárak, mint a nagykereskedők élénk propagandát fejtettek ki a szezon nagy slágere, a villanyrádió érdekében. A villanyrádióknak megvan ugyanis az a tagadhatatlan előnye, hogy az a hálózati vezetékből kapja az energiát és így batériákra nincs szüksége.

Ezek a készülékek a nyugati országokban, ahol a legkisebb község is be van kapcsolva a villanyos hálózathoz, sőt az egyes elszigetelt kisebb gazdaságokban is, ahol a szállásainknak felelnek meg, rendkívül nagy mértékben elterjedtek már. Nálunk azonban egészen másként áll a helyzet, armenyiben állandó (24 óras) áramszolgáltatás csak egyes nagyobb városokban van, de a feszültség majdnem mindenütt meglehetősen ingadozó és ez az ingadozás igen gyakran 20 százalékos, sőt még annál többet is kitez. Emiatt a hálózati vevőkészülékek nem alkalmazhatók mindenütt. A rádió ma már nem luxus és nemcsak a rádiógyáraknak és rádiókereskedőknek érdeke az, hogy a rádió minél szélesebb körben terjedjen el, hanem ugyanolyan érdeke a Kisgazdának, a földbírtokosnak, az iparosnak, kereskedőnek, a tisztviselőnek is. A rádió ma már olyan tökéletes, a rádióműsorok oly gazdagok és változatosak, hogy minden foglalkozási ágra és minden társadalmi rétegre egyaránt csak hasznát jelenthet a rádió.

Lényeges különbség a két rádió: a hálózati vevőkészülék és a batériás vevőkészülék között nincs, mert mindkét rendszerű készülék konstrukciója teljesen megegyező és azok teljesítménye is egyenértékű. A különbség mindössze az, hogy a hálózati vevőkészülék a szükséges áramot a hálózati vezetékből kapja, míg a batériás készülékeket száraz batériák vagy tölthető akkumulátor látják el energiával. A hálózati készülék beszerzési ára drágább ugyan, de ezzel szemben nincs üzemköltség rá, míg a batériás készülékek ára a felével, sőt még annál is olcsóbb, de a batériákat időnként tölteni, illetve bizonyos idő eltelte után cserélni kell. A rádiót vásárolni szándékozóknak részére tehát a következő általános jellegű szabályokat lehetne felállítani:

1. A hálózati vevőkészülék olyan helyeken felel

meg a legjobban, ahol egész napi, 24 órás áramszolgáltatás van és ahol a feszültség mindig — vasárnap is — állandó és főleg ott, ahol a nagyobb beszerzési ár nem jártsik szerepet.

2. Oly helyeken, ahol van ugyan áramszolgáltatás, de csak a nap egyes szakáiban és ahol a feszültség ingadozó, mindenütt fűtő, akkumulátoros vagy anódhálózati készülékekkel ellátott rádió alkalmazása ajánlatos, minthogy az anódhálózati kapcsolókészülékek az áram ingadozására kevésbé reagálnak és az akkumulátoroknak mindig egyenletes feszültségük van. Nálunk a legmegfelelőbbek azok az anódhálózati készülékek, amelyekkel az akkumulátor is tölthető, mert ezekkel a rádióvétel éppoly kényelmes és az üzemeltetés sem drágább, mint a villamoshálózati vevőkészülékekkel. A legjobb az, hogyha szolid és megbízható szaktanácsadóra hallgatunk a készülék vásárlásánál, de még helyesebb, ha a készüléket a helyszínen kipróbáljuk. Ennek a kipróbálásnak azonban nem szabad a nap bizonyos óráira szorítkozni, amikor az áramszolgáltatás esetleg rendezben van és teljes feszültségű áramot kapunk.

3. Olyan községekben, ahol villamosáram nem áll rendelkezésre, vagy ahol az áramszolgáltatás csak a nap bizonyos óráira terjed ki, a rádiólámpák fűtéséhez az akkumulátor, az anódáram előállítására száraz anódbatéria szükséges. Az akkumulátort körülbelül havonként kell egyszer újratölteni, míg az anódbatériát két-négyhavonként kell pótolni, aszerint, hogy a készülék hány csöves és mennyit működik. Az egybeöntött anódbatériák helyett szép sikerrel alkalmazhatók az ugynevezett kazettás anódok, amelyekhez egyszerű zseblámpaelemek alkalmazhatók.

Semmi a világon nem él energia nélkül, tehát a rádiókészülék sem. A messziről jövő, gyakran gyöngye rádióhullámokat meg kell erősítenünk, hogy azck hallható legyenek és ehhez villamosáramra van szükség. Majdnem mellékes az, hogy honnan kapjuk a villamosáramot, a hálózati vezetékből-e vagy az akkumulátorok utján és éppen ezért egy a hálózati vevőkészülék, mint a batériás vevőkészülék mindenképpen egyenrangúak.

SPORT

Hét beogradi és négy zagrebi játékos alkotja a Románia elleni válogatott csapatot

Október 28-án Csehszlovákia-Jugoszlávia mérkőzés Prágában

A Balkán-államok futballszövetségei, a J. N. S. kezdeményezésére, még az év elején megalapították a Balkán-kupát, amelyért a középeurópai kupa mintájára mérkőznek egymással Jugoszlávia, Románia, Görögország és Bulgária válogatott csapatai. A Balkán-kupa első mérkőzését október 6-ikán Bukarestben játszott Románia és Jugoszlávia válogatott csapatai között.

A nagyjentőségű mérkőzés Jugoszláviára nézve nem a legkedvezőbb időponthoz kerül lebonyolításra. A hónapok óta vontatottan folyó országos bajnokság egy-egy mérkőzése ugyanis lekötötte ugyan a csapatokat, de korántsem tartja egyenletes kondícióban a játékosokat, akik így nem is lehetnek válogatott formában.

A szövetségi kapitány kétségtelenül nehéz helyzetben volt, amikor össze kellett állítania a Románia ellen játszó válogatott csapatot. Legkézenfekvőbb megoldásnak kínálkozott a nemzetközi mérkőzéseken megédeszt és kipróbáltan bevált játékosok beállítására, annál is inkább, mert a kísérletkezés a rossz formában levő új emberekkel már eleve is sikertelennek látszik.

Dr. Pandakovics szövetségi kapitány szerdán már nyilvánosságra hozta azt az együttest, amelyet Bukarestben kiállított szándékozik. Ebben a csapatban Mihelicsen kívül csak beogradi játékosok szerepeltek. A J. N. S. igazgatótanácsa esztörtök este tartott ülésén hallgatta meg a szövetségi kapitány javaslatát, amely, mint a hivatalosan közzétett felállításból kitétni — mégsem maradt az eredeti tervezet mellett, hanem kénytelen volt koncessziókat tenni a zagrebi egyesületek érzékenységének is. Románia ellen az alábbi válogatott csapatot jelölte ki a szövetség.

Mihelics

Ivkovics Petrovics

Arszenjevics Premierl Gyorgyevics

Marjanovics, Hitez, Leinert, Vujadinovics, Hrnyicsek.

A csapatból a legnagyobb meglepetésre elsősorban a szpliti Hajduk válogatottait: Bonacsicsot és Bencsicsot nélkülözzük, ami a Hajduknak az országos bajnokság kiemelkedően produkált eredményei alapján egyáltalán nem indokolt. Ugyan így kifogásolják a sportkörökben Beleszlin, Cindrics és Giller mellőzését is, akik helyett csupa újoncot szerepeltettek. Így Petrovics, Vujadinovics és Hrnyicsek ezen a mérkőzésen először öltik magukra a válogatott dresszt, ami a meccs fontosságát tekintve, cseppet sem megnyugtató jelenség. Tartalékként Jaksics, Marjanovics és Sotirovics vannak kijelölve a csapatba, amelynek ezek szerint hét beogradi és négy zagrebi tagja van.

A jugoszláv válogatott október 3-ikán Szuboticán keresztül utazik Bukarestbe dr. Pandakovics szövetségi kapitány és dr. Riboli főtitkár vezetésével.

Októberben még egy nagyon fontos és nehéz feladat elé kerül a jugoszláv válogatott csapat. A csehszlovák futballszövetség a napokban értesítette a JNS-t, hogy perfektuálja a két ország válogatott csapatainak mérkőzését, amelyet október 28-ikán Prágában fognak lejátszani.

**ABÁCSMEGYEI
NAPLÓ - RA**
bármelyik naptól kezdve
lehet előfizetni s az
előfizető részesül a
könyvkedvezményekben

Dungyerszki György lova nyerte meg a budapesti tószegi Freund-émlékversenyt. Noviszadról jelentik: Dungyerszki György kitűnő üggető lova, a Leptr kedden Budapesten nagy meglepetésre fölényes és biztos győzelmet aratott a tószegi Freund-émlékversenyben az erősen fogadott favorit L.ama ellen. A lovat Hafner hajtotta. A totalizátor 10:22 kvótát fizetett.

A szentl Radnicski birkozóversenye. Szentáról jelentik: A szentl Radnicski a közeljövőben két birkozóversenyt rendez, az egyiket a Vajdaság, a másikat Jugoszlávia bajnokságáért. A versenyre a Radnicski már nagyban készülődik, a birkozói szorgalmasan treniroznak.

BELACRKYA

Belacrkyval Sport I. b.—Belacrkyval Radnicski 1:0 (0:0).

SLUŽBENI DEO

SUBOTIČKOG NOGOMETNOG PODSAVEZA

ZAPISNIK

Sastavljen dne 25. septembra 1929. u Subotici na sednici Kaznenog Odbora subotičkog nogometnog podsaveza JNS-a.

Prisutni: Milodanović Martin podpredsednik I., Skenderović Geza tajnik II., Neuman Karlo, Ing. Fuks Ladislav, Ognjanov Borivoj, Tumbas Sime, Holender Djula.

K. O. zapisnik od 18. sept. t. g. nakon čitanja oveljuje.

K. O. na temelju sudačkih izveštaja i nakon usmenog saslušanja kažnjavaju se zabranom igre sledeć igrači i to:

Igrač Kovač (SAND) po §. 35. u vezi §. 9. sa ukorom, zbog nesportskog ponašanja.

Igrač Bogdan (S. K. Ferum) po §. 15. sa 9. ukorom zbog surove igre.

Pozivaju se igrači Jenovac i Toth II. (oba Senčanski AC) na iduću sednicu Kazn. odbora (2/X. 929.) radi saslušanja, ili pak da se dostavi zapisničko saslušanje istih igrača.

Igrač Copko II. (Bačka) suspendira se od daljnje igre i njedno se poziva na iduću sednicu (2/X. 929.) radi saslušanja.

K. O. na temelju podnetog priziva sav. suca g. Perli Aleksandra protiv odluke Kazn. odbora od 11/IX. 929. u stvari nekažnjavanja igrača Horvat Andriju (Čantavirski AC) donša sledeću.

ODLUKU:

Igrača Horvat Andriju (Čantavirski AC) ne kažnjava, pošto smatra, da je on zbog svoga psovanja samim tim, što je po sav. sucu isključen, dovoljno kažnien, tim više, što imenovani bio, kako se i iz sudačkog izveštaja vidi izazvat, te je kao takav reagirao.

K. O. smatra, da je dužnost bila sav. suca, postarati se, da se putem priredjivača, publika umiri, a ne, da se dozvoli, da sa strane publike, kako u sudačkom izveštaju stoji: »publika za vreme igre stalno pratila sa raznim primedbama igrača Čantavirskog AC-a Horvat Andriju, koji ima nadimak u sportu »Hurka«, jer da je to učinjeno svakako bi se izbeglo, da ni do psovanja niti do isključenja ne bi došlo.

Skenderović s. r.
tajnik II.

KÖZGAZDASÁG

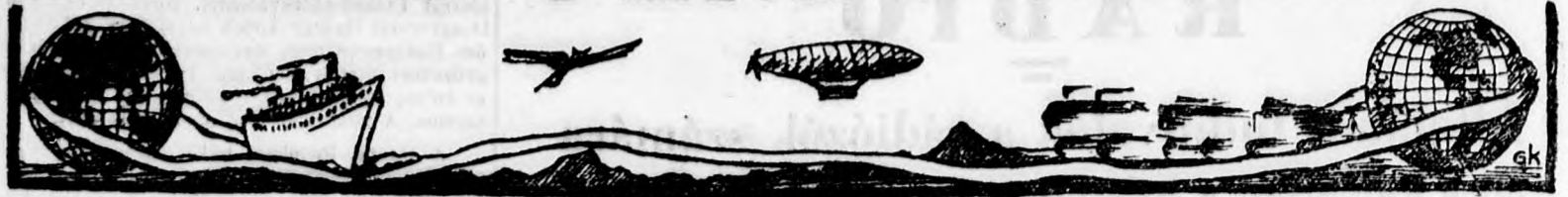
Aláírják a jugoszláv-spanyol külkereskedelmi szerződést. A jugoszláv-spanyol kereskedelmi tárgyalások befejeződtek. Spanyolország nagymennyiségű jugoszláv fát vesz át, míg Jugoszlávia, többek között a finomabb fajtájú borok behozatalát engedi meg és erre nézve kedvezményes behozatali vámteleket állapított meg.

Varazsdinban selyemgyárat létesítenek. Madarász és Oblath bécsi selyemgyárosok Buchwald és Társa svájci selyemgyári céggel együtt »Varazsdini selyemipar r. t.« néven selyemgyárat létesítenek, amelynél egy noviszadi ismert textilnagykereskedő cég is nagyobb érdekeltséget vállalt.

Megkezdődött a szüret a Szerémségben. Noviszadról jelentik: A petrovaradini, kamenicai és karlovci szőlőkben már megkezdődött a szüret. Borvásárlás iránt egyáltalán nincs érdeklődés és mert a régi borból is nagy készletek vannak, a régi bor ára 5 dinárról 3 dinárra ment le. Csak a vagyonosabb termelők tartják még az árakat.

Uj faipari vállalatok Jugoszláviában. Zagrebban a Falepároló r. t. (D. D. za eksploataciju drva) kebelében, amelyet tudvalevőleg egy angol konzorcium vett át, »Teslics faértékesítő r. t.« néven Zagreb székhellyel új részvénytársaság alakult. Az alapítók tizenöt millió dinár. Ugyancsak Zagrebban Knini faipar r. t. céggel, másfél millió dinár alaptőkével alakult faipari részvénytársaság.

UTAZÁS-FÜRDŐ-NEVELÉS

ROVATVEZETŐ: FORGÁCS BELA

A plitvicai tavak

A »plitvicai tavak« megjelölést csak az utikönyvekben és a prospektusokban lehet olvasni. Ogullintól kezdve már a plitvicai vízi csodáról beszél mindenki. Az ottani és a környékbeli lakosság a »csoda« nevet adta ennek a tizenhat tónak. Talán nem is a természeti szépségeket illeti ez a kedves, jóindulatu, értelmes likai nép a »csoda« megjelöléssel, hanem inkább a természetnek a kiszámíthatatlanságát, mert a tavak, a vizesések és főleg a nagy vízmennyiség, körülötte a legdusabb, sok helyütt szinte áthatolhatatlan őserdő ezen a több ezer négyzetkilométer vízszegény, kopár Karszt-területen tényleg természeti csoda erejével hatnak.

Alig néhány éves a plitvicai tavak kultusza, hiszen röviddel ezelőtt szinte megközelíthetetlen messzeségében volt még ez a vidék a kulturvilágtól. A likai vasut meg az az autó hozta közelebb hozzánk ezt a vízi csodát, amely Európának tagadatlatlanul egyik legszebb és legienségesebb látványlója.

Lépcsőzetes formában 16 tó sorakozik S alakban egymás fölé. A legfelső, a Procsánszko tó vize a Ciginovác, Okruglják, Jovinovác, Batinovác, Malo, Vir, Galovác, Milinó, Gradinskó, Burget, Jezerac tavakon át vizesések alakjában jut a legnagyobb tóba, a Kozjábá. Van tó, amelynek vizét két vizesés vezeti le, de van olyan is, amelynek vize tiz, különböző alakú és irányú vizesésbe megy át. Minden tó külön látványosság, külön panoráma, mert amíg a felső tavak zárt egészet képeznek, minden oldalon sűrű, át nem látszó őserdővel övezve, az alantabb fekvő tavak majdnem teljesen nyitlak, amelyek csak két oldalon veszik körül magas, erdős hegy, míg a másik két oldalon a vizesések láthatók. A vizesések robajának hangja messzi környéken hallható.

A Kozják már nem tó, hanem kis tengernek látszik, vize malachitöld, kristálytiszta és itt van az a néhány kisebb-nagyobb szálloda és panzió, ami az itt-tartózkodást lehetővé teszi. Itt van a plitvicai tavak központja. Az egyik oldalon gyönyörű, évszázados őserdővel borított magas hegyoldal, a másik oldalon pedig a szepertinek formájában kigyózó országot, keleten a Jezerac tóból jövő vizesés, nyugatra pedig a Kozják-kal majdnem egy vonalban levő Milánovótó, amelynek vizesése alkotja a Gavanovótavat. A Gavanovótó mellett, valószínűleg a tó régebbi, ma már kiszáradt medrében van a Golubnyácsa-cseppkőbarlang, amelyet Déleuropa legnagyobb ilyen barlangjának tartanak. A Golubnyácsa-barlanggal majdnem szemben, szintén a Gavanovótó medrében van a Kaludjerovótó-cseppkőbarlang, amely két részre ágazik, az egyik ág a tavak mentén húzóó országhoz vezet, a másik pedig a Kaludjerovótóhoz.

A tavak mentén jobbról és balról gyönyörű, nagyon jól ápolat gyalogut vezet, amelyek mentén haladva, az összes tavakat és vizeséseket bejárhatjuk. Az egyes vizesések felett gyönyörű kisebb és nagyobb hidak vezetnek át, amelyekről órák hosszat lehet a

víz rohanó és tajtékzó játékában gyönyörködni.

A legszebb rész a két Galovác-vizesés, amelyek közül a felső menydörgésszerű robajjal rohan le egy meredek sziklafalon, míg a festői szépségű alsó vizesés bizarr sziklatömbök között, haragos, nagy hullámok alakjában, több részre oszolva rohan a mélységbe. Különösen érdekes látványt nyújt a Galovác-tó felső része, ahol a tavat környező hegyek és erdők tükörözödnék vissza — főleg a délelőtti megvilágításban — a tó vizében.

Az utak mentén található apróbb barlangocskákban a feltűnően értelmes és nyílteszű likaiak apró török kávéházakat rögtönöztek, ahol nagyszerű »turcska kávé«-val meg nyáron sült báránnyal várják a kirándulókat.

Az idejövő turisták nagy gyalogutakat tesznek nemcsak a tavak mentén húzóó gyalogutakon, hanem a hegyormokon levő »kilátók«-hoz is. A legőbb ilyen kilátóhoz jól markirozott, táblákkal ellátott és jókärhan tartott utak vezetnek.

A vendégek legnagyobb része külföldi, legtöbbször német, de igen sok angol és amerikai is jön minden évben ide és épen ezért nem célszerű, hogy az utak kizárólag csak államnyelvű jelzőtáblákkal van ellátva. A szerbül tudó vendég majdnem minden utkeresztezésnél talál néhány németül és angolul tanácskozó kirándulót, akik a táblákon látható feliratok és az utikönyvek alapján igyekeznek megtalálni az egyes kirándulóhelyeket. Ezek a külföldiek a Baedekerekre és Oriebenszkekre vannak utalva, azonban ezek a külföldi utikönyvek is csak nagyon szűkszavú adatokat tartalmaznak a plitvicai tavakról és környékükről.

A plitvicai tavak mentén két nagyobb, egy kisebb szálloda és négy panzió van a nyári hónapokban üzemben. Ezekben az ellátás megfelelő, bár az árak a normálnál valamivel magasabbak.

Az itt-tartózkodás rendkívül kellemes, megnyugtató, nagy távolságokra lehet gyalogsétákat tenni, különösen élvezhető a nagy csend, minthogy a tavakat környező erdőkben semminemű erdőgazdálkodás nem folyik.

Rendkívül nagy kár az itteni környékre, de az egész ország idegenforgalmára is, hogy a plitvicai tavaknál nincsenek meg a szükséges berendezések téli sportok céljaira. A tél itt meglehetősen erős, a hó hónapokon át megmarad a hegyek között és a tavakra néző hegyoldalokon, a tavak jege 4—5 hónapra át 2—3 méter vastag, tehát a környék alkalmas lenne arra, hogy Európa egyik legnagyobb sporthelyvé fejlődjék.

Az idegenforgalom fokozása annyival is inkább országos érdek lenne, mert a környék lakossága nagyon szegény, keresete — főleg télen — alig van, a Karsztoknak ezen a részén csak igen kis, elaprózott területek alkalmasak a megművelésre és az idegenforgalom emelésével az itteni lakosság egy része kereset-hez jutna.

N. Chablotz Bex-les-Bains-i nevelő- és tanító-intézete

Svájc központja az elsőrangú nevelésnek és oktatásnak. Köszönheti ezt elsősorban annak a kivételes helyzetének, hogy ugy földrajzi, mint néprajzi és nyelvészeti szempontból legeszményibb a fekvése. Köszönheti még a hatóságok támogatásának és az ország intellektuális közvéleményének. Még Svájcban is kivételes a helyzete a francia kantonoknak és ezek között is első helyen áll a Canton de Vaud (Lausanne a fővárosa).

Husz évvel ezelőtt még nem tekintették Lausannat a nevelés középpontjának. Az idegen, aki Svájcot felkeresi, már láthatja Lausanne rohamos fejlődését, csodálatos szép környékét, változatos életét, nagyvárnyú közlekedését. Láthatja azt is, hogy a nevelőintézetek szervezete mennyire tökéletes országzerte. De megértheti azt is, hogy mennyivel gyorsabban és alapsabban lehet tanulni — a nagyvárosban kívül. A kor és az élet követelményeinek megfelelően, amelyek gyorsaságot kívánnak mindenben, legyen gyors a tanulás is. A vidék csendjében könnyen és gyorsan megy a tanulás. S megértheti végül, hogy a klíma, a szabad levegő, a kis város egyszerű életmódja felel meg legjobban az erő és egészség feltételeinek.

Bex-les-Bains kis város az Alpok között a Rhone völgyében. Körülbelül ötezer lakosa van. Éghajlata enyhe és egészséges. Fekvése a legváltozatosabb sportokra teszi alkalmassá, nyáron éppen úgy, mint a téli hónapokban.

Itt nyílt meg 1900-ban az Institut Chablotz.

Igazgatója N. Chablotz professor, Canton de Vaud felső oktatásának nyugalmazott vezetője. A vezetése alatt álló intézet teljes kényelmet nyújt, de nélkülöz minden felesleges fényűzést. Egészséges, egyszerű és bőséges koszt, családias kiszolgálás jellemzik. Egyetemi tanárok az előadók. Árai rendkívül mérsékelték: 3600 frank egy évre. Az intézet célja, hogy még a szerény jövedelmű családok gyermekei számára is gondosan megszervezett, szakértő vezetése alatt álló, családi szellemű, de szigorú fegyelmi iskolát nyújtson. Feladatának azt tekinti, hogy a fiatalokat minden életpályára előkészítse, gondos, erélyes és alapos tanítással, jellemük erősítésével és azzal, hogy rendre és munkára szoktatják őket. Ez az egyetlen ilyen szerű intézet, amely különös gondot fordít a klasszikus nyelvek és a zene oktatására.

Dr. HECHT SZANATÓRIUMOK
SEMMERING Palace-Sanatorium Dr. Hecht 1000 m.
Semmering-Sanatorium Dr. Hecht (ez-
előtt Vécsy) 800 m. — Pension Dr. Hecht 1000 m.

ATHENSTAEDT
LEÁNYNEVELŐ-INTÉZET
FREIBURG (BADEN) 648/

Villanegyedben. Előkelő intézet. Nyelvek, zene, tudományos oktatás, sportok, tánc. Lelkiismeretes felügyelet. Prospektus a kiadóban

Leánynevelőintézet Ziegra
GARMISCH-PARTENKIRCHEN
(BAYERN)

Gyönyörű fekvés. Kitiűnő, modern berendezés. Szigorú felügyelet. Iskolai tantárgyak, nyelvek, zene, sport, háztartás. — Prospektus kívánatra díjtalanul

Genève-Vernier (Suisse: Schweiz)
Penzionátus: „Bel Ebat“

Fia' al uri leányok részére.

G.önyörű, egészséges fekvés. Francia nyelv tökéletes oktatása. Sportalkalmak. Kitiűnő berendezés és ellátás. Szigorú felügyelet. Prospektus a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalában

BEUREGARD PENZIONATUS
FIATAL LEÁNYOK RÉSZÉRE
CORSEAUX — Vevey mellett — Suisse

Gyönyörű, egészséges fekvés. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus.

Dr. SEIDL
GYÓGYPENZIO
(KURHAUS) CRIKVENICA
Tengeri-fürdő és téli klimatikus gyógyhely
Elsőrangú intézet. Üdülőknek, lábadozóknak nap-, lég- és felülkurák egész éven át. Teljes ellátás 75—90 dinár. Prospektus kívánatra

Az utazás csodái

Amerikai luxusvonatok. Amerikában a különböző vasuti társaságok egymással versengenek abban, hogy a vonatokat valóságos mozgó paradicsommá változtassák. Hónapról-hónapra nevezetes újításokat léptetnek életbe, úgyhogy egy vasuti kocsi hovatovább egy tündérlakhoz hasonlít. Az Amerikai Egyesült Államok vasuti társasága legutóbb ötven új hálókoscsit iktatott forgalomba. Ezekben nemcsak süppedő, kényelmes ágyak vannak, hanem karosszékcek is, íróasztalok, telefon, hogy az utas a társaival kényelmesen érintkezhessenek, azonkívül utikönyvtár, rádió, fodrász és, kézápoló s egy szabó is, aki utközben átalakítja a ruhát, vagy újat varr a megrendelőnek. Külön említést érdemel a vasuti fürdő, melyben márványmedence van és zuhanyok is.

Repülő uralkodók. Az első uralkodó, aki repülőgépre ült XIII-ik Alionz volt. 1913-ban Paul Tissandierrel, a nemzetközi repülőszövetség mai titkárával szállott föl.

Miután kitört a háború, Belgium királya, Albert, feleségével együtt a repülőgépet rendes közlekedési eszközként használta, úgyhogy a belga nép királynéját ma is repülő királynénak nevezik, aki a koronát szívesen föleseréli az aviatikusok borsapkájával, meg a szőrmevel bélelt sportköpenyvel. Ők gyakran szálltak az ellenséges tűzvonalak fölött. 1922-ben a belga királyi pár Bruxellesből Marokkóba repült s mikor szerencsésen megérkezett, Albert király kijelentette, hogy Franciaország és Spanyolország között nincsenek ott a Pyreneusok.

A csehszlovák köztársaság elnöke, *Massarik*, noha hetvenöt esztendő, gyakran repülőgépre száll. Skandinávia uralkodói is állandóan repülnek. A svéd trónörökös Párisból Amszterdamba szállt, egy óra és negyven perc alatt.

A walesi hercegnek saját repülőgépe van, erről még sohasem bukott le, mint ahogy a lováról gyakran leesik. A repülés angol minisztere Londonból Egyiptomba és Indiába száll s közben aktákat intéz. Oroszországban is rendes közlekedési eszköznek tekintik a repülőgépet, akár Franciaországban és Németországban.

Mit visz magával egy óceánjáró? Az óceánjáró gőzösök úgy el vannak látva élelemmel, mint a háboru elején az óriási katonai raktárak, vagy a csarnokok, melyek egy egész várost élelmeznek. Hogy fogalmunk legyen mit visz magával egy óceánjáró, itt idézzük az Augustus nevű olasz hajó leltárát: A tojáshombárban 89.000 tojás van, a fűtőházban 25 tonna hús, 6 tonna hal és 7000 baromfi, 250 mázsa lisztet használnak el minden uton, ebből kenyert és aprósüteményeket sütenek, de nincs beleszámítva a csőteszta, melyből 15 tonnányit használnak el. Burgonya, hagyma 22 tonna fogy, gyümölcs 12 tonna, a vajfogyasztás 20 mázsrára rug, 120 hektoliter tejet isznak meg az utasok. Nyáron a hűtő italok szinte patakokban folynak, 300 hektoliter bor van a hordókban, de ezenkívül 20.000 palackolt bor található a hajón, 30 hektoliter sör, hordókban s 5000 palack sör, 10.000 palack ásványvíz. Ásványvizet iszik a haló személyzete is, melynek ellátása nem alsóbrangu az utasokénál. Nagyon ügyelnek arra, hogy a romlandó élelmiszereket megfelelő hőfokon tartásák. A halak hűtőházában öt-hat óra után a hőmérő 0,5 fokra száll s a halakat jégkéreg fedi be. Ugyanígy van a husoknak való jégteremben is, melyben az óriás marha és borjúcombok lógnak, ellenben a zöldségraktárban, ahol a gyümölcsöket is őrzik, a hőmérséklet mindig a fagypont fölé mozog, 5-6 fok körül.

Csehszlovákiában a gyorsajtási ügyek a büntetőbírárság elé kerülnek. A csehszlovák legfelsőbb közgazgatási bíróság elvi döntést hozott, mely a gyorsajtás miatti kihágásokat kivézi a rendőrség hatásköréből és a büntetőbírársághoz utalja át. A közgazgatási bíróság döntése után valószínű, hogy a gyorsajtás miatti kihágásokat a jövőben szigorúbban fogják büntetni. Az eljárás honyolultabb lesz és a jármű lefoglalásával járhat.

Világítson jobban!
A belülről-matirozott égők elősegítik a fény elosztást!

OSRAM

Kérdezzen elektro-szakembert!

Mi kell a férfiaknak? Jóság vagy kacórság?

Egy férfi kétszer nősült, de egyik házasságában sem talált kielégülést. Első asszonya csillogó, színes, bohém nő volt — a férfi hűséges, gyengéd nőre vágyott. A másik asszonya mintafeleség volt — a férfi unatkozott mellette, megkívánta az izgató és nyugtalanító kacórságot. Így vergődött két ellentétes lelki klíma közt. Ezt a témát dolgozza fel MAUROIS világhírű regénye: **KÉT ASSZONY KÖZÖTT (CLIMATE)**. Ilyen mélyen még senki sem hatolt be a férfi és nő viszonyának kimeríthetetlen litkaiba. A legnagyobb idejű könyvsiker volt, lefordították minden kultúrnyelvre. És méltán, mert nemcsak érdekes, de rendkívül tanulságos is — szinte a modern házasság természetrajza.

New York a világ legérdekesebb városa

A felhőkarcolók tövében fény és pompa nyomorral és bűnnel keveredik. Héttitűltő ember — egész külön világ! Ennek a világnak hatalmas keresetmetszete **MARY BORDEN** regénye, a **FLAMINGO**. Látjuk benne a yankeet dolgozni, mulatni és költekezni, látjuk a néget énekelni, táncolni és meghalni. Látjuk a pénz óriási hatalmát és az amerikai lányok szerelmi életét. A szennedély lüktetése és New York ritmusa egyesül ebben a könyvben, amely az új amerikai irodalom büszkesége.

Pénzt ér! Vigyázat!

Beváltható a Bácsmegeyi Napló bármelyik bizományosánál vagy postán is beküldhető a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalába

Füzve 30 dinár, kötve 40 dinár, de pénz helyett kötetenként 10 dinárt az utalvánnyal fizethet

UTALVÁNY

10 dinár MAUROIS: KÉT ASSZONY KÖZÖTT (Climate)

UTALVÁNY

10 dinár MARY BORDEN: FLAMINGO

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül az ö-szes könyvkedvezményben

INTERNÁTUSOK ÉS TANINTÉZETEK

MORGES LAUSANNE MELLETT Inst tut Jaillierat 7-16 éves fiúk részére.

Nyáron gyönyörű fekvéssel a genfi tónál. Téli Chateau d'Oexban. Tanítás. Nyelvek. Sport. Lelkismeretes nevelés. Prospektust készséggel küld a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala. 10483

LUGANO A legelőkelőbb és legnagyobb délváji intézet „CASTELLO BIANCO” Francia leánynevelő intézet

LUGANO CASTAGNOLA Modern, gyönyörű ház, folyóvíz minden szobában. Francia társalgási nyelv Alapítva 1907. Államilag engedélyezve.

Tökéletes kiképzés a francia, angol és olasz nyelvben. Tudományos felolvasások. Kereskedelmi szakoktatás. Zene. Olasz ének és művészet. Festés, iparművészet, kézimunka. Háztartási szaktanfolyam. Testkultúra. Sport. Táv-, lég- és napfürdők, Strandfürdő. A nyáron át a Magas Alpokban. Viszágazott taneurók. Kivánatra a nyelv- és különböző szakokról diploma. Előképzés ösztöndíjra. Számos elismerés. Előkelő magyar referenciák. Felvétel bármikor. 6533

YVERDON (LAUSANNE MELLETT) LE MANOIR LEÁNYPENZIONÁTUS

Alapos, elsőrendű kiképzés a francia és egy b mod rn nyelvben n. Há tart sok atas. Kereskedelmi szakok, zene, rajtiku. és művészi munkák, diplomás tanítók. Családias élet, elsőrendű ellátás, nagy park, fürdő; a tavon, kitűnő alkalom nyári ad illata. E. g. b referenciák szűlő lő. Igazgató: GAYDON-CHOLLY urnó. 7684

„La Semeuse” „Lausanne Prilly” Penzionátus és háztartási iskola

A francia és idegen nyelvek alapos megtanulása. Kéz- és művészi munkák, festés, zene, háztartási és főzőiskola. Nyári- és téli sportok. Saját tennispályák. Referenciák.

„MON SOUHAIT” Penzió MORGES-LAUSANNE

Gyönyörű fekvéssel a genfi tó partján. Hatalmas, árnyas kert. Tennispályák. Francia, német, angol nyelvoktatás. Iskolai tantárgyak. Zene, sport, kirándulások. Teljes kényelem.

Legjobb hely urileányoknak nyaralásra RUTH SCHAERTI igazgató

Lausanne-Prilly „La Semeuse” Penzionátus és háztartási iskola

A francia nyelv tökéletes elsajátítására kitűnő rendszer. Kézmunka és iparművészet. Festés Zene. Háztartási és főzőiskola. Nyári és téli sportok. Tenzisz. Referenciák. Prospektus kiadóhivatalunkban!

Kurhausendhof 4 43 HOFGASTEIN Legkorszerűbben berendezve. Egészséges fekvés. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak.

TÖCHTERHEIM SEGEBARTH Svájci leánynevelő intézet Bad Reichenhall (Bajor Alpok)

Saját villa, nagy nyári- és téli gyűléses kertben. Lelkismeretes oktatás. Nyelvek, iskolai tantárgyak, zene, sport, társasélet, társadalmi kiképzés, háztartás. Kivánatra prospektusok és referenciák. Vezetők: 530

J. Segebarth és Dr. Ruth Segebarth

GARMISCH-PARTENKIRCHEN Bajor Alpok — 800 méter a tenger színe felett

„CONSTANZE” LEÁNYNEVELŐ-INTÉZET Lelekiseretes kiképzés a háztartás minden ágában. Tudományos továbbképzés. Nyelvek, zene, sport, testedzés. Előkelő, családias ház. Kert. Központi fűtés. Kitűnő ellátás. Referenciák. Prospektus a kiadóhivatalban

Lausanne

Intézet fiatal leányok számára. — Avenue des Alpes 25. A francia, angol és német nyelv beható tanulmánya. Sportok. — Legjobb referenciák. E. de Gies

LAUSANNE MANOIR-SIGNAL Institut DE WERRA

Penzionátus fiatal lányok részére. Háztartási iskola. Modern nyelvek. Nyári-téli sportok. Legjobb referenciák. Igazgató: Mme DE WERRA. Prospektus a kiadóhivatal küld. 6240

Minden „Pyram-paszta“ dobozban van egy betű, aki a „Gramofon“ szót összegyűjti, kap ajándékkul egy szép, sokszáz dinár értékű koffer-gramofont

TÁRCA

Ha ő nincs

Irta: Erdődi Mihály

A cella ajtaján zörgött a lakat. Az őr bekiáltott: — Gerő, az irodába!

Szédülve, tántorogva ment le a lépcsőn, szive a torkában vert, most, most... most mindent meg fog tudni... Hetek óta égett ebben a bizonytalanságban, várta a szabadulást.

A fogházfelügyelő a szeme közé nézett: — Gerő... magát feltételezen szabadlábra helyezték...

Gerő a melléhez kapott. Attól félt, hogy kiszakad a szive. Boldog kábulat rohanta meg. Szabad... szabad... szabad... És szeretett volna térdre hullni. Az öröm egészen kiforgatta.

Egy óra múlva már kint volt az uccán. A tavasz fénylett, akáccillatot hozott a szél és az ég olyan kék volt, hogy Gerőnek be kellett hunynia a szemét. Soha ilyen szépnek, ilyen frissnek, ilyen üdének nem érezte az életet. Ujjászülett. Most majd újra kezd mindent. A régi élet eltemetve. Emlékezni se akar rá. Az asszonnyal nem törődik. Nem is fog találkozni vele. Miatta lett gyilkos. Miatta ítéltek el. Kerülni fogja... Látni se akarja.

Átütött rajta az emlékezés. Megesalták.

Hogy is volt? Ennek most két éve.

És visszaidézte a nagy jelenetet, amikor rájuk törte az ajtót, az asszony sikoltott, sirt, toporzékolt az a másik pedig sápadtan, remegve állt az ajtó előtt. Torkonragadta... Megfojtotta...

— Most már szeretheted... most már lehet a tiéd, bestia... bestia...

Felingerelte ez a visszaemlékezés.

Este beült egy vendéglőbe. Ivott. A bor áttüzesítette a vérést. És hiába volt minden igyekezet, nem tudott szabadulni az asszony emlékeitől. Még mindig rab

volt, rabja a gyönyörnek, amit egy asszonyi test sugárzott feléje. Rágta a száját. Ököbe szorította a kezét.

— Hát nem lehet... hát nem lehet... Keserűség fojtogatta. Felugrott. Fizetett. Rohant az uccára.

Akkor már éjfél volt. Meghuzta magát a kapuban. Várt. Egész testében reszketett. A gondolat, hogy látni fogja az asszonyt, hogy beszélni fog vele, forrón, lázasan simogatta.

— Mégis csak te vagy az egyetlen... szeretlek... szeretlek...

Vacogott a foga. Homlokán ömlött a verejték. A sötét kapu alatt lesie az érkezőket. A csendes uccán alig járt valaki. Itt koránfekvő emberek laktak.

A csillagokat nézte. És eszébe jutott, hogy tegnap ilyenkor még a cella rácsain át sóhajtott az éjszakába, amelyből neki csak a vak homály jutott. Csak egyszer... csak egyszer látott volna egy csillagot. De hiába nyomta fejt a rácshoz, csak a fogházudvar fekete fala ásitott rá reménytelenül...

És most itt van.

— Élni... élni... élni...

Hát igen. Ki fog békülni az asszonnyal. Meg fog bocsátani neki. Ami elmúlt, felejtve... Minden felejtve, igen. Mit is ér az élet nélküle?

Hirtelen megrázkódott.

A gázlámpa előtt egy csukott fiaker állt meg. Odafigyelt. A kapuhoz dőlt. Lélekzetviasszafajtva várta.

Az asszony érkezett meg. Nem egyedül. Ketten voltak. A férfi vágyódó tapadással fogta a karját. Lesegítette a kocsirol.

Gerőt felgyújtotta a dac. Most már csak azért is itt maradt. Jöjjön, aminek jönnie kell. Ő egy tapodtat se tesz.

Az asszony folismerte. Sikoltva hátrált. Gerő elébe ugrott. Kitépte kísérője karjából.

— Ki ez az ember? — hörgött és az asszony csuklóját rázta.

— Mit akarsz? Engedj... — toporzékolt az asszony és segítséget várt a másiktól, aki tanácstalanul nézte ezt a furcsa találkozást.

— Velem jössz. — ordította Gerő — a férjed vagyok. Azt teszek, amit akarok...

— Nem. Soha!

— Parancsolom!...

— Utállak... gyűlöllek... Eregyi!

— Meghalsz!

És két kezével az asszony torkának esett. Ebben a pillanatban a csukott fiaker ablakából reszkető gyermekirás hangzott. Gerő ujjain úgy szaladt át ez a hang, mint valami édes zsidbadás. A fla... az ő fia... az ő drága kisfia...

Karjai lehullottak.

Merően nézett az asszony szemébe.

A másik férfi kinyitotta a fiaker ajtaját és ölébe vette a rémüldöző gyereket.

Az asszony sirt. Könyvei ömlöttek.

A gyermek kiszabadította magát a férfi karjából és boldog kiáltással az apjához futott. Az felkapta, magához szorította, simogatta, csókolgatta:

— Fiam... fiam... édes kisfiam...

Valami nagy megkönnyebbülést érzett. Az apa legyűrte benne a fértet, a féltékeny, bosszúálló férfit. Csendes lett, szelid, megbékült, megbocsátó. És a keze, amely már gyilkosan tapadt az asszony nyakára, most gyöngéden pihent a gyermek csodálkozó arcán.

— Papa... mondd... mért bántottad a... mamát?

Egészen hozzásimult:

— Mért bántottad... papa?

Nem tudott felelni. Szemhéját égette a könny. Torkán akadt a szó.

— Kisfiam...

Hangja elcsuklott. És a másik pillanatban már zokogva borult a gyermek mellére. Sirt, sirt keservesen.

A másik férfi meghatottan hátrált. A fiakerbe ült, némán kalapot emelt és elhajtatott.

Férfi, feleség magukra maradtak.

Egyútra néztek.

— Bocsáss meg. — mondta a férfi, mert ebben a pillanatban csak a gyermekére gondolt.

Az asszony megfogta a férfi kezét. A hangja reszketett:

— És... te... megbocsátasz?

A férfi lehajtotta a fejét.

— Igen.

Aztán megsimogatta a gyermeket:

— Ha ő nincs... most... mehettem volna... vissz... a... a... hörtönbe...

Nestlé gyermekliszt

kiváló, vitamindus

tápszert

Prima

poroszszenenet

Osztrau- és Hindenburg-

kokszt

bányaárakon ajánl az

Általános Hitelbank Rt.

szénosztálya

Szobotica — Telefon 51

Egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy a legjobb kőtésű üzleti igény a M n r v i b a n k a p h a t ó !

Hölgyfodrász-szalonn

Az ismert kiváló női fodrász, **BULAJIC**, július 1-től kezdődően **Aleksandrova** utica 6. szám alatt van. Bejárati a kapu alatt. Ismert olcsó árak!

MISS VILÁGSZÉPE

DEBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Copyright by Bács megyei Napló
1929

63

(A berlini Wintergartenben)

Ismét elsőtédett a terem és a zenekarból édeskés divatos operettmelódiák zendültek fel. Folytatódott a játék.

A film hibái felvonásról-felvonásra kirívóbbak lettek. Az interieurökön mesterkélttség érzett, a szabadtéri felvételek tónusban és beállításban egyaránt a színházi kulisszák kellemetlenül nyomasztó levegőjét lehelték a játék pedig... A játékról jobb volt egyáltalán nem beszélni.

Margit összeszorított ajakkal leste magát a vásznon. Ugy tekintett fel a gyorsan változó képkekre, mintegy kinyitva, amelynek látása újult borzalommal tölti el, de a szemét mégsem tudja levenni róla, mert valami magasabb erő szuggesztív parancsszava kényszeríti, hogy odanézen.

A publikum egyrésze elégedetlenül, unatkozva feszengett, egy másik rész pedig a földszint hátsó sorokban félhangosan megkockáztatott gnyos megjegyzésekkel fűszerezte a filmvásznon produkcióját.

Kingston az utolsó felvonás közepetáján szótlánul kelt fel és anélkül hogy bárkihez is szólt volna, elment. Coolden fojtott hangon mormogott hideg köszöntés félét és ő is betette maga mögött a páholyajtót.

Margit csendesen sirdogált az autóban, a mely lakása felé vitte. Menjou ült mellette és ügyetlenség, tehetetlenül próbálta vigasztalni.

— A második filmje majd jobban sikerül — mondta — a debütél mindig bajok vannak. Pláne, ha ilyen idiotákra bizzák a rendezést, mint ez a Coolden.

A filmszínész részvétteljes tisztelettel csókolt neki kezét a kapu előtt.

— A viszontlátásra!
Margit alig fuldokolta ki a bucsuzó köszönést:

— A viszontlátásra.
Mosolyogni próbált és hozzátette:
— Köszönöm, hogy elkísért. Látja, a többiek nem jutott ez eszébe.

Egy pillanatig a gyorsan távolodó autó után nézett. Mintha valamit a gyorsjárású taxiban feleltett volna. Valamit, amit sohasem találhat már meg többé.

A filmkarriert.
— Bukás, bukás, bukás...!

Ez a kéttágu szó zakatolt egyre forró, fájó fejében. Ezt a szót kopogták ki fáradt léptei a lépcsőn, ez nyikorgott az ajtónyílásban, ezt dudálta az uccán az autóbuzs és ezt susorogta a villamos teaőző a félhomályos ebédlobben. A szobalány felvágottat, pirosposztag apró zsemlyéket készített az asztalra és teás csészét hozott elő, Margit azonban leintette.

— Köszönöm, majd később. Nem vagyok éhes.

Lefeküdt. Fázósan borzongott össze a kékselyem huzatu paplan alatt. Agyában bolondul kergetőztek a gondolatok. Dezső jutott eszébe, azután Vigniért látta, amint szerelmes szemmel hajol föléje és tikkadt szavakat suttog a fülébe. Majd az öreg Wagner Péter jött öregén, törődöttén, rongyosan. Barázdás halálravált arca volt és átkozódva nyujtotta feléje a kiszáradt karját. Kingston a hideg, számító Kingston dühösen rázta ökleit a baldachinos, széles ágy felett. Azután Janette Daylor nevetett gnyosan a szeme közé:

— Nos, kedvesem...!?
Később megint Dezső jött. Deliriosus szemmel, borosan, borostásan és züllötten.
Régen elmúlt már éifél, amikor végre elaludt.

XIX.

A berlini Friedrichsstrasse fényzuhatagos esti forgatagába a Wintergarten bejárata felett hatalmas villanytransparens ordította:

Margarete Wagner, die Weltschönheit

A kudarcra végződött filmmel való próbálkozás után Margit kedvetlenül, reményvesztve, csalódottan már majdnem azon az uton volt, hogy lemondva a hírnévről, csak Balting szeretője legyen, egyszerűen csak kitarított nő, mint annyi más ezer a nagyvárosok csillogásában. A British

Film felbontotta a szerződését, a filmkritika mindörökre elintézte. Ez volt a világszépességverseny óta bámulatos gyorsasággal felfelé ivelő karrierjének és népszerűségének az utján a legnagyobb hanyatlás, a legfájdalmasabb visszaesés. Kiábrándulva és reményét veszteszve latolgatta a bizonylatlan jövő nem sokat ígérő kilátásait és ebben a hangulatban kapóra jött a nagy berlini varietésház váratlan ajánlata. Berlin még nem látta Miss Világszépét és Wagner Margit neve még mindig jelentett valamelyes vonzerőt, különösen ott, ahol még nem látták, ahol még az újdonság ingerével hatott. Erre számított a Wintergarten igazgatósága, amikor műsorába akarta illeszteni Miss Universtet.

A varieté megbizottja, tapasztalt, régi artista ügynök, aki Margitot Londonban felkereste, ezzel a kérdéssel lepte meg:

— Mit tudna színpadon produkálni? Tud énekelni vagy táncolni?

Margit egy percre elgondolkodott. Ez a kérdés rádőbbentette a keserű igazságra, hogy voltaképpen nem tud semmit. Nem színésznő, a filmhez nincs tehetsége és talán másfajta színpadi produkciókban sem lenne sikere. Az ügynök sürgető kérdéseire aztán eszébe jutott, hogy otthon mindég dicsérték az ismerősök kellemes hangját. Talán ezzel még megpróbálkozhatna... A hírről, sikerről nehéz volt már lemondani és így elfogadta az ügynök ajánlatát, amely ugy szólt, hogy a Wintergarten műsorán néhány sanszón előadásával szerepeljen. Ehhez nincs szükség nagyterjedelmű hangra, a dekoratív megjelenés viszont nagyon fontos és így ezzel lehet legtöbb kilátása a sikerre.

Igy lett Margitból Marguot és Mary után Margarete Wagner, ahogy a Wintergarten hatalmas falragaszai és villanytranszparensi hirdették. Berlinbe érkezése után azonnal megkezdődött a munka: a Wintergarten igazgatósága egy énektanárral sebtében néhány órát adatott Margitnak, majd a varieté korrepetitora begyakorolt vele három könnyű, egyszerű sanszont.

Furcsa, új világba csöppent itt Margit, a varieté-színpad artistái, táncosnői, büvészei és görljei között. Ez a kulisszámögötti élet új és ismeretlen volt még előtte és sokban különbözött a filmstúdió idegesítő, reflektorok fényében izzó hangulatától. Amíg ott idegenkedéssel, ellenséges érzéssel fogadták az új kolleganót, addig a varieté jószívi, bohémlelkű artistái szeretettel ölelték magukhoz az új jövevényt. Furcsa, nagy nemzetközi család volt ez, a legtöbbről nem is tudták, hogy milyen nemzethez tartozik, az egyik Oslóból jött, a másik Konstantinápolyból, hogy azután egy hónap múlva megint elválnak, az egyik Barcelona, a másik Amszterdam felé folytatva örök vándorlását. Azalatt a néhány hét alatt azonban, amit egy színpadon töltöttek, a gyorsan barátkozó és asszimilálódó emberek fogékonyásával, az artista-szolidaritás érzésével testvéri egyetértésben éltek és támogatták egymást. Itt is voltak intrikák és összeveszések, de ezek sohasem voltak komolyak vagy hosszantartók és utánuk mindig boldog megbékülésel fonódtak szorosabbra a barátság kötelékei.

A híres Miss Világszépét különös szeretettel fogadták maguk közé és beczték a Wintergarten artistái. Tetszett nekik ennek a szép, kedves, fiatal lánynak az elfogódottsága, amellyel a világot jelentő deszkákra lépett, izgalmal készülődése alatt vele izgultak, tanácsokkal látták el. Segítették és őszintén kívánták a sikerét. Különösen két híres táncosnő, a Sisters Barrison-duo tagjai fogadták a szeretetükbe a fiatal lányt. A két formás testü, valamikor feltűnően szép és Európa minden nagyvárosában híres táncosnő már tul volt a fiatalság rózsás évein és Margit hamvas fiatalsága tudtuk alatt régi emlékeket, saját fiatalságuk boldog remnizensciáit juttatta eszükbé. Esténként ott állt Margit az öltözőjükbén, mert már első fellépte előtt is minden estétét benntöltötte a varieté kulisszái mögött. A délelőtti próbákön már ugy ideszokott, mintha évek óta itt élt volna és különben is üresek és szabadok voltak most az estéi.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

MA

szombaton délután 4-től 8-ig
díjtalan

Rádiókoncert és
kiállítás!

Szívesen látunk minden érdeklődőt
vételkényszer nélkül. — Kényelmes ülő-
helyek.

Central Rádió
Kaszinó-épület

Opštinsko Poglavarstvo u Bačkoj Topoli.

Broj 8542—1929.

Oglas

Opštinsko Poglavarstvo u Bačkoj Topoli održaće
3. oktobra 1929. god. u 10 časova u većnici opštine
Bačke Topole licitaciju za nabavku zimске odeće za
redare i poslužitelje i to:

a) Za redare:

- 14 kom. zimskih bluza (koporana);
- 14 » » pantalona;
- 14 » » kapa;
- 5 » » šinjela;
- 14 » » šubara od crne jagnjetine;
- 14 pari » cipela.

b) Za poslužitelje:

- 9 kom. zimskih pantalona;
- 9 » » prsluka;
- 9 » » kapa; i
- 9 pari cipela.

Licitantima svoje ponude u zatvorenim kover-
tima sa 100 dinara taksene marke predati opštinskom
poglavarstvu u Bačkoj Topoli najdalje do 9 časova
3. oktobra 1929. god.

U Bačkoj Topoli, 23. septembra 1929. god.

Nečijiv potpis
beležnik.

11179

B. Jerković
knez.

Felhivás!

Felkérjük a Sombori Iparbank betéteseit,
hogy folyó hó 28-ikán (szombaton) este 8 órakor
a Fischer-féle vendéglőben megtartandó össze-
jövetlen szíveskedjenek megjelenni.

Lampert
Veszolovszki
Holpert

11207

Vojvodina
legnagyobb
rézműves
műhelye

ajánlja nagy rakárát mindenfajta legújabb típusu
beépített és szabadonálló gépkazánokban pálinka-
égetéshez

Mindenfajta rézműves munkálatokat háztartási és ipari
célokra elvállal

Vasa Maločić rézműves
Novinsad, Kisačka 32

A régi lejártá
magát

Chokoládé

Mi
ujat adunk

2 órával és 18 nyereménnyel

Teljesen új ajándékkal hozzuk
forgalomba

Ne fogadjon el régi dolgokat, mert az
már lejártá magát

Minden vesőt 8 napon belül meglátogatunk

Lementünk az árrakkal!

3 doboz vételnél árengedmény

Angrosszistáknak rayonképviseletet adunk

Generál — Képvisező

Radó, Subotica

Várjon
ránk

Je'aciceva ul.
8

Nem
a régi

Molnár & Moser-
féle világhírű

Eau de Cologne-

Russe
Chipre
L'origan

minden gyógytárban, drogériában és illatszertárban
kapható. Főlerakat: **Herczi-drogéria, Subotica**

*Iskolakabátot
Becknél
vegy!*

Mert ott csak
**jót, szépet, tartóssat kapsz
rendkívül olcsó áron!**

Beck Jenő kötött-szövöttáru gyára, Subotica

Üzlet: Gyümölcs piac
Gyár: Pašičeva (fürdő) ulica

KINTORNA

— Aeroplán az ott fenn, vagy hidroplán?
— Én nem veszem ki. Maga különben is közelebb van hozzá.

A soffőr panaszkodik:
— Kellemtelen, hogy az autó rendszáma éppen 4300.

— Talán babonás vagy?
— Nem, de ezt nagyon könnyű megjegyezni.

— Nem parancsol uraságod egy pompás sötét pápszemet, erős napsugárzás ellen?

— Ugyan kérem! Hiszen az orvosom azt mondja, hogy már csak pár hétig élek.

— Akkor meg éppen pompás lesz, gondolja meg uraságod, majd ha az örök világosság fényeskedik önnek.

Manci két fiatalember társaságában strandol Palicson. Egy barátja azt mondja egy másik lánynak:

— Én úgy féltém ezt a Mancit. Nézd, már megint a mélyvízbe ment.

— Csak ne féltsd őt! Mindig két hólyaggal látom a vízbe menni...

A fiatal író a kávéházban megkéri egy barátját.

— Fercsikém, adj egy ceruzát kölcsön...
— Hogyisne, hogy aztán írjal velem...

Brumzaláné megkérdezi az urát:

— Mondd, férjecském, nem hívnád meg Schweinvogel urat ebédre hozzánk?

— Nem édesem.
— Összevesztél vele?

— Az igaz, hogy összeveszttem, de annyira még sem neheztelek rá.

Ujburgonya

teljesen érett rakárképes
"JULIUS GYÖNGYÉ"
étkészre legkitűnőbb németországi fajta. Kapható vagontételben meg-
egyesítés szerint. Mászszámra vas-
uton utánvételt 130 dinárról szá-
kal, brutto netto ért. ab Crvenka
állomás
DIENER NÁNDOR gazdasága
Crvenka 10301

20%

**koronabónok
eladását és vételét**
legelőnyösebben
közvetítjük
Subotcai
Kereskedelmi és Ipari
(Vasúti parkkal szemben)

Virstli

**Kolbász
Szalfalade
Raaber
Párisi
Krakkói
Szalámi**

és minden egyéb felvágot-
tak kaphatók. — Viszont-
eladóknak árgedmény

Kőrösi Géza

cégnél — Telefon 513
1102

Vetőmag,

**nemesített
fajbuza**
kapható vagy
becserélhető
Glied-malom

Mübutor

Legjobb és leg-
izlésebb csak
Szabadosnál
Subotica,
Daničičev put 1
7261

Előíráson új

TANKÖNYVEK

az összes iskolák és tanintézetek részére és
használt tankönyvek
kitűnő állapotban, új, tartós kötésben
míg a készlet tart

féláron

Előíráson
**író-, rajz- és tanszerek
jutányos áron**

**A középiskolai magyar tagozatok
növekedésének figyelmébe!**

Tankönyvszükségletüket már most rendeljék meg,
mert a könyvek későbbi beszerzése nehézségekbe
ütközik

VIG könyvkereskedés
Subotica, Főtér

Kérje azonnal

nagy őszi és téli árjegyzékünket, amely-
ben rendkívül olcsó ár mellett talál
cipőt, ruhát, téli ruhát és minden
más ruházati cikket

Ante Savnik s-étküldési nagyruháza
Škofja Loka (Szlovénia)

Uj fűszer- és csemegeüzlet

Pancsevón (a nagy piacon)
BOGDANOVICS ILIJA
a Jó szívhez, a Parsetics M. detailüzletének
volt bérlelője
Legfinomabb árak! Olcsó árak!

Ügynökök figyelmébe!

NAGY KERESET
Elsőrendű cikkeink magánfeleknek
való eladási ára keresünk minden
világra képviselőket. A nálunk
Specialimport, Ljubljana
poštni pratinac 174 címre üldendők

**Hódmezővásárhelyen
Szeged mellett**

a volt Schilling-ferő, 50 éve fennálló, kitűnő
menetelű
vaskereskedés
áru nélkül, modern por állal, berendezéssel, lakással
több évre kiadó
Az üzlet fűszer- és porvaskereskedés is kibőví-
thető, mert egyedül ura'ja az egész piacot.

**A ház, mely vaskereskedőnek
a kalmi vétel, sürgősen eladó**
Bővebb felvilágosítással szolgál a háztulajdonos:
Szántó József, orvostanhalgató
Hódmezővásárhely 11200

**Anderl-Rogge elismerten elsőrendű
Leánynevelőintézet**

GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29—93
Szünidei otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

V. BATA SIN, SUBOTICA
**vadászfegyver-
és lőszer nagykereskedése**

Az ország egyik legnagyobb és leg-
jobb felzerelt vadászati szaküzete

Nagyban Kicsinyben

Mielőtt vadászfegyver- és lőszer-
szükségletét beszerzné, kérje nagy képes
árjegyzőnket el fegyver- és lőszer kről

Árjegyzék ingyen

Vadásztársaságoknak különleges kedvezmény

**Villanyerőre berendezett
nagy puskaműves műhely**

Iskolai ruhák fiuk, leányok
részére nagy választ-
tékban kaphatók

FAC SAR

üzletében, Kralja
Aleksandra ulica 13.
Korzó cukrászda mellett

Ugyanott pliszé, ajour és himzőmunkákat vállalko

Csak a FIGOL és semmi más

gyógyítja meg Önt a legrégebb, legmakacsabb és legelhanyagoltabb székszorulástól, valamint a gyomor és a belek bármilyen betegségétől. A FIGOL gyógyerejű tengeri növényekből és fűgéből készült háziszser, íze rendkívül kellemes. Készíti és postán szétküldi Dr. Semelié gyógyszerháza Dubrovnik 2. — Ára üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár.

Amit az öregek már tudnak, arra az iskola is kezdetén a gyerekeket is meg kell tanítani:

„a Steiner cukrászdában 2.- dinár a legjobb sütemény“

WEITZENFELD
iDRUGSUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.

Komló-, gabonás-, lisztes-
zsákok
vizmentes ponyvák
Kerti és tüztöltő tömlők,
mindennemű zsinégárak
olcsó beszerzési forrása.
Kérjen árajánlatot!

Naptárárusítók
figyelmébe!

Már most rendelje meg az
1930-as

nap társzükségletét, mert csak így biztosíthatja, hogy idejében meg is kapja a kalendáriumokat.

Az 1930-ik évi

„MINERVA“

NAPTÁRAK

szétküldése október elején megkezdődik. A szétküldés a rendelés beérkezésének sorrendjében történik. A

Minerva Naptárakat

a közönség megismerte, megszerette s keresi, úgy hogy azok árusítása nyugodt és biztos keresetet jelent.

Az 1930-as esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. Vajdasági Magyar Naptár
2. Petőfi Naptár
3. Gazdák Naptára
4. Józus Szent Szive Naptár
5. Szőlősgazdák Nagy Naptára
6. Vidám Naptár
7. Kis Naptár

Minden naptár más-más szövegű s más-más regény van mindegyikhez mellékelve.

Aki naptárakat akar árusítani, kérjen tőlünk ajánlatot.

Minerva-nyomda
Szubotica

Új helyiség!

11213 Saját készítményű
CIPŐK
elegánsak, tartósak, olcsók
Kochnál
Pluković-ház, a kiképzőnánál
Új helyiség!

Eisler Izso
ruhaáruháza
Subotica
a barátok temploma során

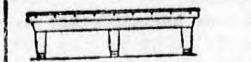
Férfi
öltönyök
390 dinártól

Férfi
téli kabát
380 dinártól

Gyermek-
RUHA
160 dinártól

Női
téli kabát
350 dinártól

Nagy választék!

S. MÜLLER
I SINÓVI

első horvát
billiárdasztalkészítő
Zagreb 279

Forradalom
az asztalos iparban!

BUTOR-FA

BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁST
AD
DRUŠTVO ZA OBRTE POTREBŠTINE
VOSIJEK

Gummi
bortömlők
minden méretben
olcsón kaphatók
Kemény Gyula
műszaki cégéél
Subotica, Trumbićeva 2/a
(Gimnáziummal szemben)
Telefon 29

Révai Adolf
Szubotica
Sokolska 2. Telefon 551

Ajánl:
Elsőrendű
száraz tűzifát,
kokszt
Fehér darabos
meszet 11099
Beočini portland
cementet
I-a portmentes
faszenet
Pécs-szabolcsi kétszer mosott
kovácszenet,
alabaster gipszet
Gyors és pontos kiszolgálás!
50 kg-tól teljebb házhoz szállítva

Donath Artur
ékszerspecialista
SUBOTICA
Jelačićeva ulica 8.
Steiner cukrászda mellett

Ha
házat venni vagy
eladni akar, forduljon bizalommal
Rádió Reklám-
hoz Subotica, Pašićeva 7

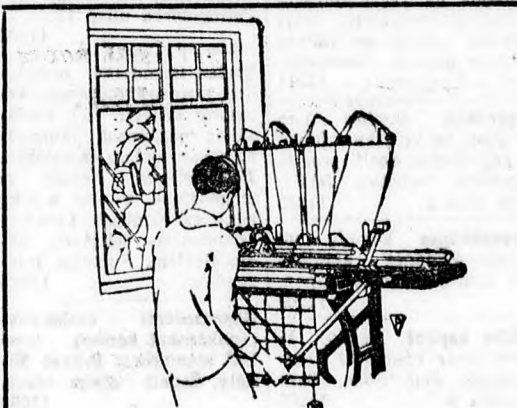
Kétszobás
modern lakás
kiadó
Sugár Manónál
Telefon 47.

Coupond, kondenzátoros, 100—150 lóerős, stabil

gőzgép
kazánnal együtt
megvételre
kerestetik.
Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít **Gőzgép** jelige alatt 11223

Jó és olcsó könyveket
csak a
Minerva könyvtárában
vehet!

Sekei
Calvataruhák
Angliából
közvetlenül importált
férfiszövetek
a meneti és téli kabátokra,
alkalmi, utcai és sport-
öltönyökre, a legújabb
divatszínekben és ki-
mintázásokban ori-
ási választékban!
Mintákat vidékre
küldök

Anya és családfőntartó

Minden az 8 vállán nyugszik:
A mindennapi kenyér, a háztartás, gyermekek nevelésének és eltartásának gondja. Az a szerencse, hogy idejét tudja beosztani és DUBIED-kötőgépen modern mintájú és csinos ruhadarabokat készít. A gép segélyével minden gondtól mentesítve van. Ha Ön ugyanilyen helyzetben van, ugyanígy is kell tennie. Kérje a 3. számított a gép részletes leírásával és a kötődeszáklap mutatványszámát.

Fizetési kedvezmények.
Ingyenes kitanítás.

ČESNIK & GROSS
Beograd, Topličin Venac 9
DUBIED

A jó kötőgép

Ha olcsón akarja borát, borálját, cefróját, törkölyét pálinkára kifőzni, úgy forduljon bizalommal **Frank Pál pálinkafőzde telepéhez**

II. kör, Oslobođenja ul. (volt Senta ut) 34. sz. alá, ahol azt 7—10-es várnál mellett főzheti ki.

Ugyanott használt boroshordók, 100—800 literesek, összesen 200 hektóliter, eladó

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
A szezon kimagasló eseménye

NINA PETROUNA SZERELME

Tragédia. Egy orosz főúri maitress élete filmen
Nina . . . BRIGITTA HELM
Az ezredes . . . Warwick Ward
A kadett . . . Franz Lederer

Kibővített zenekarral!
Előadások: 4, 6 és 1/2 9 órákor

**LEGUJABB KALAPMODELLEK
olesón**

„Vulkán” női kalapszalóban
Szubotica, Strossmayerova ulica 20.
Filctompok óriási választékban

**Kóser
Ünnepi kalács**

készítését vállalom
Nagybecsű vendém szíves
partfogását kérem
özv. Faragóné
SUBOTICA
Obilje venac

HÁZASSÁG

Férjhezmenőknek, nőstülök-
nek biztos siker. Cim a ki-
adóban. 9896

FOGLALKOZÁS

Fűszer- és vegyeskereske-
delőnél jó bevezetett helyi
ügynök jutalek és költség
átalány mellett kerestetik.
Cim a kiadóban. 11311

Ügynökök október 1-re
helyben és vidéken felvé-
tetnek. Stern Adolf varró-
gépraktár, Subotica. Jelási-
ceva ulica 2. 11235

Óvodák komoly nő
pénztárnoknőnek ajánlko-
zik. Cim a kiadóhivatásban.
11209

Állást kaphat kezdő, ki
5000 dinár kaucióval ren-
delkezik. Peic iroda, Cara
Dušana 5. 11265

Német nyelvre sikerrel tan-
ítok. Cim a kiadóban.
11314

Traktorkezelő, nős, gépész-
kovaács, éves állásra októ-
berre felvétetik. Balogh gaz-
daság, Saján, Bánát.
11316

Rentabilis nagy vevőkörrel
rendelkező üzlethez közre-
működő társat, irodai mun-
kaerőt, keresek. Szükséges
tőke 100.000 dinár. Ajánla-
tokat a kiadóba kérek.
11226

Varrónő, felsőruha és ka-
bátvarrásra, nyolcvévi gya-
korlattal, házhoz ajánlko-
zik. Vidékre is elmegy. —
Érdeklődni lehet „Bega”
hirdetőben, Veliki Becke-
rek. 11269

Unabhängige Dame aus ge-
bildeten Kreisen, Mitte 30,
verlässliche, Erzieherin,
kinderliebend, spricht und
unterrichtet Anfänger in
reinem Deutsch und Fran-
zösisch, versteht feine
Handarbeit, Weisnähen,
schneidert perfekt, sucht
Stelle als Erzieherin. Ge-
fällige Zuschriften an Frau
Carla Lewitschnig Maribor,
Slovenija, Gospodska ul.
86/III. erbeten. 11271

Borbélyiség, jó munkás,
aki a bubihajvágást is jól
érti, azonnal belépre-
kerestetik. Victor Grimm
Subotica, Park Kralja Petra
6. 11382

Szakácsnő, aki perfekt a
főzésben, azonnali belépé-
re kerestetik. Victor Grimm
Subotica, Park Kralja Petra
6. 11382

Fräulein, welches in der
Wirtschaft mithilft, mit
womöglich serbischen
Sprachkenntnissen, wird zu
zwei Mädchen von 3 und 5
Jahren gesucht. Adresse in
der Administration. 11272

25—30.000 dinárral betár-
sulniok életképes jömenete-
li üzletbe vagy üzembe. —
Hevessy D., Stari Bečej,
Hotel Central. 11296

Kifutóleány felvétetik, VI.,
Petrogradska ulica 17. 11264

Minden társadalmi osztály-
hoz tartozó hölgyeket ke-
resünk kedvelt cikk eladá-
sához magánosok látogatá-
sára városokban és vidéken.
Jelölvelem. Kezdek is
megfelelnék, miután a cikk
könnyen eladható. Levelek:
»Existencia» jelíggel, Rá-
dio Reklám, Subotica inté-
zendők. 11295

Répasszedésre szakmány-
munkásokat keresek. Irás-
beli ajánlatokat Benčec Mi-
hály, Zednik címre kérek.
11030

Tanoncot keresünk fizetés-
esl. Barzel vaskereskedés,
Subotica. 11115

Provisiós utazót keresek,
aki egész Jugoszláviában jól
be van vezetve. Cim a ki-
adóban. 11119

Elektrotechnikus-rádió sze-
relők felvétetnek Central
Rádiónál. Csak tökéletes
képzettségűekkel tárgya-
lunk. 11137

Kezdő banktisztviselő fel-
vétetik. Ajánlatokat »Szor-
galmac» jelíggel a kiadóba.
11138

Gyógyyszerész-asszisztens,
esetleg női állandó kondi-
cióra akceptálók. — Király
gyógyszertár, Szécsény. 11178

Szerb, német levelezőt (nő)
keresünk rielőbbi belépé-
re. Ajánlatok Sever d. d.
motorgyár, Daničićev put
küldendők. 11186

Hásmester lehetőleg kö-
mives felvétetik Nikola,
Kujundžić ul. 6. 11254

Érettsgízett hölgyet ke-
resek gyógytámba gyakor-
noknak, Basch gyógyszerész,
Cantavir. 11242

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasnapotok és ünnepi
kötésnapok számít. Logikusabb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felblyegzett jelölés leveleket továbbítunk
Kérdésfelidökben vilámblyeg mellőzöndök.

Fényképész, jó és gyors re-
tusor, október 15-re állandó
állást kaphat. Cim a kiadó-
ban. 11108

Intelligentes Kinderfräulein
wird zu zwei Mädchen von
1—7 Jahre gesucht. Mithilfe
im Haushalte erforderlich.
Adresse in der Administra-
tion. 11195

Utazót, aki Szerémségben,
Bácskában, Bánátban be-
van vezetve, keresek »Re-
kord» cukorkagyáram ré-
szére. Balázs Miksa, Ve-
liki Bečekerek. 11220

Gyorsírást, magyart és né-
metet, német nyelvet, ke-
reskedelmi levelezést tanít
Gsernyi Mór tanár, Novi-
sada, Futoški put 21., II.
emelet. 10823

VÉTEL-ELADÁS

Üzemképes gyári magánjáró-
szalagfűrészes más vállal-
kozás miatt 18.000 dinár-
ért eladó. Megtekinthető
Szomborban, Brankovića
(Bezdáni ulica 35. 11288

Fényképész-műtorem, jól
bevezetve, azonnal eladó
vagy bérbeadó. Dr. Szántó
Miklós, Szombor. 11289

Borbélyüzlet, jóforgalmu,
ujjonnan berendezve, el-
költözés miatt eladó. »Be-
ga» hirdető, Veliki Bečke-
rek. 11268

Fűszerüzlet, jóforgalmu,
Szepta forgalmas részén,
berendezéssel együtt eladó
Cim Molnár könyvkereske-
dés, Szepta. 11148

Külföldi gyártmányu jó kar-
ban levő asztal takaréktűz-
hely, nagyobb háztartásra
is alkalmas, eladó. Cim a
kiadóban. 11192

Eladó Tolnai Világlexikona
háboru előtti első kiadás-
ban megjelent 7 vaskos kö-
tet, összesen körülbelül
5000 oldal. — Vaskos lex-
ikonkiadás félhorbe kötve
jó papíron. A hét kötet
ára 300 dinár. — A köny-
vek megtekinthetők a Bács-
megyei »Napló kiadóhivata-
lában. 11297

Kovácsszerszám, teljesen jó
karban, eladó. Sipos Ist-
ván, Mali Idjós. 11286

Eladó gyári magánjáró, 8-as
kazán, 60 collos cséplő, El-
ső magyar gazdasági gyárt-
mány. Kaszás János, Novi
Bečej. 11287

Haskötő gyomor- és méh-
süllyedés ellen, fűzők, mell-
tartók legolcsóbban Stein-
nál, a kiskápolnánál. 11255

Ötletlős kés rakott tőkével
kézi, vagy hétéltű kés rakott
tőkével villanyerőre üzem-
nagyobbítás miatt kereseti-
tik. Ugyanott elsőrendű
fűstöltő szalonna minden
mennyiségben, továbbá
friss hizott marha és bor-
juss, valamint friss hen-
tesáruk naponként kapha-
tók. Dulić Péter hentes és
mészáros, I., Skotus Viato-
ra 7, a Főpostával szemben
11258

Vasutas

egyruhákát legolcsóbban
készít Andrašić Ferenc szu-
bó, Beogradski put 53.

Közép-Bánátban 210 hold
elsőrendű réti szántóföld
szállással holdanként 36
métermáza buzáért 5 évi
lefizetéssel örökön kamat-
mentesen eladó. 360 hold
szántó szállással 32 mé-
termáza buzáért holdan-
ként 5 évi lefizetéssel, ka-
mat felszámítása mellett el-
adó. 248 hold elsőrendű
szántó szállással holdan-
ként 5.500 dinárért ked-
vező feltételek mellett. 630
hold, melyből 400 hold
elsőrendű szántóföld, töb-
bi legelő, nagy szállással,
élő és holt felszereléssel
holdanként 34 métermáza
buzáért kamatmentesen 5
évi lefizetésre eladó. —
Felvilágosítással szolgál Mi-
lanko Silajdžić, közvetítő,
Stari Bečej, Bačka. 11261

Eladó ház. Családi ház, 2
lakással 45.000 dinárért
kedvező fizetési feltételek
mellett eladó. Grünwald
ügynökség. 11260

Bűfő, jölmén a főuccán,
betegség miatt eladó. Hof,
Vel. Bečekerek, Br. Ristića 4.
11293

3 1/2 láncc szántóföld huszár-
laktanya mögött, ház hely
parcellázásra alkalmas, na-
pi áron eladó, Dr. Székely
Áronnál. 11294

Jókarban levő szalagarni-
tura eladó. VI., Kuhačeva
ul. 3. 11212

Jólított szép, kokszos kály-
hát keresek megvételre. Ke-
mény egytágy. 11317

Nemes, fajtisztia gyümölcs-
fákat, diszcszerjéket, bokor
és futórósákat őszi szállí-
tásra ajánl a Vajdaság leg-
régibb kertésze. Kérje őszi
árjegyzékünket. Bednarz-
főle kertészlet, Stara Kanji-
ža 9980

4 darab perzsaszőnyeg na-
gyon kedvező áron eladó.
Gizella-traffic Subotica, Ru-
dić-ucca, Labor-palota. 10910

Műszaki cikkek, Wolfner-
gépész, S. K. F. golyóscap-
ágyak, réz-, vas-armaturák,
viz-, gőz-, gázvezetékek
kaphatók Barzel vaskeres-
kedés, Subotica. 10445

20%-os koronabónokat ve-
szünk Pučka štediona i za-
ložni zavod d. d. Osijek,
Desatićeva ulica 27. 10539

Emeletes ház, város köz-
pontjában eladó. Egyik leg-
modernebb lakásánovember
1-én beköltözhető. Cim a
kiadóban. 11024

Koronabónokat minden
mennyiségben vásárol a
legmagasabb árban. Rádio
Reklám, Subotica, Paši-
čeva 7. 11056

Patilcsi ingyenfürdőnél le-
vő vendéglő villával együtt
kedvező fizetési feltételek-
kel eladó. Bövebbet Racz-
kó tulajdonosnál, Palicsón.
11095

108 kat. hold elsőrendű
szántóföld egy tagban vagy
parcellázva, Topola és Mo-
ravica közötti köves ut-
mentén, eladó. Értesítést ad
Suboticián dr. Strelitzky
Dénes ügyvéd, vagy a hely-
színen, Zsuzsa-majornban,
Fernbach-szállás. 11104

VÁROSI MOZI

Csütörtök
vasárnap

Ana May Wong
legnagyobb
filmje

Picadilly

Rendezte
DUPONT
a Moulin Rouge
rendezője

Előadások kezdete
4, 6 és este fél 9
órákor

Szvetozár Mileticsen Jan-
kovics Gábor-féle vendéglő
haszonbérbe, vagy iccsének
is kiadó. 11108

87 holdas, elsőrendű bara-
nyai birtok, téglapületek-
kel, felszereléssel, városhoz
és vasúthoz 1 1/2 kilométerre,
olesón eladó. Böhmches
ügynöksége, Bácska To-
pola. 11163

Házhelyek, kisebb-nagyobb
házak a kertvárosban el-
adók. Ugyanott lakások ki-
adók. Palicsón a legjobb he-
lyen villa igen olcsón el-
adó. Bövebbet Ruttkaynál,
Lelencház mögött. 11202

Eladó egy 20 hl-es kád és
több boros hordó. VII., Us-
poredna 4. 11243

Bognárok részére eladó ke-
vésip használt kerékgyártó-
gép félárban. Subotica,
Scotus Viator ulica 51, fu-
szerkereskedés. 11224

KÜLÖNFÉLE

Uri család két fiatal diák-
lánykát, parkettás fürdö-
szobás lakásba, külön szo-
bában zongorahasználattal,
teljes ellátásra elvállal —
Cim a kiadóban. 11257

Kőtszobás, konyhás lakás
mellékhelyiségekkel azon-
nalra kiadó. VI., Miletiće-
va ul. 73. 11259

Négyszobás lakás fürdőszo-
bával kiadó. VI., Senkicé-
veva ulica 11, a Kenyér-
gyár mellett. 11262

Üzlethelyiségek kiadók. Kö-
zelebbi Sokolska ulica 2,
ügynévi irodában. 11263

Egy uccai és egy udvari
szoba butorral, vagy anél-
kül november 15-re kiadó.
Aleksandrova ulica 9. 11292

Egy vagy két uriember tel-
jes ellátást kaphat. Sudare-
vić ul. 63. 11219

Különbéjratu diszkrét uccai
szoba elsejére kiadó
(esetleg ellátással). Obilje-
vevenc 4. 11230

Fényképészeti műtérmet
bérbe venni nagyobb vi-
dédi városban. Cim a ki-
adóhivatásban. 11210

Kőtagyas butorozott szoba
október 1-re kiadó, VI.,
Frankopanska ul. 29. 11208

Két elegánsan berendezett
(háló és ebédlő) különbéj-
ratu szoba kiadó. Antuno-
vića ulica 4. I. em. 11215

Keresek október elsejére egy
szobás, üres lakást kony-
hával vagy előszobával.
Cim a kiadóban. 11812

UJ CITROM

állandóan olesón
kapható
Mlinacsek
cégnél, Zrinjski trg 14.
Szubotica

Erstklassige deutsche Lehre-
rin sucht Wohnung gegen-
deutschen Unterricht. Ad-
resse in der Administration. 10669

November 1-re 2 szobás
fürdőszobás lakást — eset-
leg konyha nélkül is — ke-
res gyermektelen házaspár.
Cim a kiadóban. 10749

A szépség hatalom, a szépség
siker! Szeplő és májfolttal
ellen használjon Kovács-
féle nagyenyedi arckenő-
csőt és borax-szappant. —
Kapható mindenütt. Főle-
rakat: Herzl-drogéria, Su-
botica. 3101

A főuccán egy ujonnan
épült emeletes épületben lé-
vő két uccai szoba s vízve-
zetékekkel felszerelt mosdó-
szoba, nagy uccai erkéllyel
butorozva vagy butor nél-
kül augusztus elsejére ki-
adó. Felvilágosítást nyújt
»Dunav« biztosító Vilsno-
va ulica 11. 7821

22 éve ismert Larucin kap-
szulák a legjobban beváltak
mindennemű hűgyesbőn-
talmaknál, női fehérfoyas-
nál. Gyógyszertárakban és
drogériákban dobozonként
25 dinár. Postai szétkül-
dés Blum gyógytár, Szu-
botica, főpostával szem-
ben. 11070

November elsejére Szubot-
ticán csendes, szép helyen
kiadó 2 szoba, előszoba, 2
konyha és egyéb helyisé-
gekből álló egészséges, nap-
fényes lakás. Cim: Par-
cseticeva 15, a villanyte-
leppel szemközti ucca. 11133

Egy szobás lakás, butorozva
azonnalra kiadó. VII., Had-
zičeva ulica 4 11233

Négyszobás emeleti lakás
közel a törvényeszekhez, pu-
tányosan kiadó. Érdeklődni
Sienkievičeva ul. 14 11215

Senkicem állíthatja magá-
ról, hogy tökéletes szép Ar-
cát üdév és alabástrom si-
mává egyedül a Kovács-féle
nagyenyedi arckenőcs és
borax-szappant teszi. Kap-
ható mindenütt. Főle-
rakat: Herzl-drogéria, Subotica.
3101